

بیان معنوی ۲

مجموعه سخنرانی‌های استاد پناهیان (۲۰۹ جلسه)

— فهرست موضوعات —

۱. حقیقت عاشورا	۱۵. آخرین مانع کمال
۲. معنای خوب بودن	۱۶. لذت تکلیف
۳. انتظار عامیانه، انتظار عارفانه	۱۷. مهارت‌های معنوی
۴. عناصر انتظار (پنج عنصر تشکیل دهنده انتظار)	۱۸. چگونه از رمضان بیشتر بهره ببریم؟
۵. اوج انتظار	۱۹. پنهان‌ترین نیاز انسان
۶. عرفان عاشورا (۱)	۲۰. ثروت و معنویت
۷. عرفان عاشورا (۲)	۲۱. غم معنوی
۸. عقل و عشق	۲۲. زندگی شاد
۹. رشد مستمر	۲۳. مناجات در اعیاد
۱۰. زندگی خوب	۲۴. نقش پنهان زن (۱)
۱۱. هنر و حماسه (۱): حماسه، هنر و حمیت	۲۵. نقش پنهان زن (۲)
۱۲. هنر و حماسه (۲): حماسه، هنر و حریت	۲۶. شاید به این دلیل، حضرت معصومه (س) ازدواج نکردند
۱۳. هنر و حماسه (۳): حماسه، هنر و محبت (۱)	۲۷. عاطفه، امتیاز زن
۱۴. هنر و حماسه (۴): حماسه، هنر و محبت (۲)	۲۸. زن و نیاز به سرپرست
	۲۹. اهمیت نقش‌پذیری در دنیا
	۳۰. فاطمه (س)؛ محبوبیت یا مظلومیت
	۳۱. دعا، لحظه آزادی و انتخاب
	۳۲. علت تاریخی احترام به سادات

۳۳. جبرهای نامرئی
۳۴. علاقه به متفاوت بودن
۳۵. بدل‌های حق‌طلبی
۳۶. ریزش‌ها و رویش‌ها
۳۷. باید علی (ع) را «باور» کنیم
۳۸. طغیان
۳۹. اگر فقط لذت بخواهیم؟
۴۰. همه نیازهای ما
۴۱. معنویت شاد شهیدان
۴۲. ارزش پدر بودن

موسسه عصر بیان معنوی – ناشر آثار استاد پناهیان

تلفن تماس: ۰۲۱،۷۷۶۵۰۵۷۷

پیامک موسسه: ۱۰۰۰۱۳۱۳

پست الکترونیکی: [bayan.manavi@gmail.com](mailto: bayan.manavi@gmail.com)

[Sales@BayanCenter.ir](mailto: Sales@BayanCenter.ir)

پایگاه اطلاع رسانی بیان معنوی: www.BayanManavi.ir

فروشگاه اینترنتی موسسه بیان معنوی: www.BayanCenter.ir

مرکز پخش و ارسال محصولات به سراسر کشور: ۰۲۱،۷۷۶۵۰۵۷۶

حقیقت عاشورا

(دانشگاه امام صادق (ع) - محرم ۸۶ - ۱۰ جلسه)

از جمله مباحث کلیدی‌ترین و عمیق‌ترین مباحث مربوط به واقعه عاشورا است که تاکنون کمتر به آن پرداخته شده است.

معرفی بحث

بین قیام امام حسین (ع) و عاشورای حسینی تفاوت وجود دارد. اهداف این دو، روش این دو، و شعارهای این دو متفاوت‌اند. حتی سخنان امام حسین (ع) قبل از شب و روز عاشورا، و بعد از آن کاملاً فرق دارد. قبل از عاشورا، امام حسین (ع) شیعیان را به یاری خود می‌خواند، اما شب عاشورا امام حسین (ع) به کسانی که آمده بودند فرمودند که ماندن شما فایده‌ای ندارد و الان تکلیفی ندارید. امام معصوم که شوخی و تعارف ندارد. پس چرا امام حسین (ع) قبل از عاشورا دعوت می‌فرمود، و بعد از آن تکلیف را برداشت؟ سؤال این است که هدف «قیام حسینی» چه بود؟ و حقیقت «عاشورا» کدام است؟ فرق نهادن بین این دو باعث عدم شناخت کامل از نهضت ابا عبدالله (ع) می‌گردد.

فهرست

جلسه ۱

قیام و عاشورا دو حقیقت

- حقیقت قیام اباعبدالله (ع) و ابعادش
- تفاوت قیام و عاشورای اباعبدالله (ع)
- قیام مقدمه عاشورا
- هدف قیام؛ اصلاح
- خروج یعنی شورش
- فهم قیام امام حسین (ع)
- اتهام خروج
- نجابت امت پیامبر (ص)
- مبالغه در نزاع حق و باطل
- حق و عدالت غربی
- گریه با معرفت همراه است
- گریه بر امام حسین (ع)
- علت‌های مبالغه در نزاع حق و باطل
 - ۱. سطحی نگری
 - ۲. تنفر و علاقه

جلسه ۲

هدف قیام و اتهام به اباعبدالله (ع)

- محبت امام حسین (ع)
- قیام اباعبدالله (ع) راه سهل شدن معرفت به ائمه (ع)
- معرفت به قیام و معرفت به عاشورا
- هدف قیام امام حسین (ع)
- بزرگترین اتهام به امام حسین (ع)
- مظلومیت امام حسین (ع)
- شکستن ثبات اجتماعی
- امام حسین؛ برهم زننده ثبات اجتماعی
- رزمنده‌های رکاب علی (ع) دشمنان امام حسین (ع)
- گروه چهارمی که با علی (ع) نجنگیدند اما...
- کربلا تیپ چهارم را رسوا کرد
- یاران پست علی (ع) قاتلان حسین (ع)
- از خود گذشتگی علی (ع)

جلسه ۳

اصلاح‌گری، هدف و روش

- اصلاح‌گری در منطق امام حسین (ع)
- هدف و روش اصلاح
- در اصلاح جامعه قانون جواب نمی‌دهد
- محدودیت استفاده از قدرت برای مصلح
- عاشورا بر ملا شدن خوبان و بدان
- محدودیتهای تبلیغات در قرآن
- جاذبه و دافعه امام حسین (ع)
- سادگی عمل امام حسین (ع)
- استفاده کم از تبلیغات در عاشورا

جلسه ۴

اصلاح‌گری ما و غرب

- قواعد مشترک اصلاح‌گری
- تفاوت هدف و روش اصلاح‌گری ما و غرب
- طراحی نظام اسلامی
- سیستم اقتصاد اسلامی
- چستی تربیت انسان؟
- تربیت در روایات
- قیام امام حسین (ع) همان مسیر علی و پیامبر بود
- اداره جامعه امروز ایران نمونه است.
- تفاوت فاحش ما و غرب
- مظلومیت ائمه مدح ائمه است.
- تفسیر آیه «فاستقم كما امرت»
- روش‌های کافرانه

جلسه ۵

اصلاح‌گری و تثبیت دین

- قیام اباعبدالله فهمیدنی‌تر از عاشورا
- قیام اصلاحی اباعبدالله
- راز «فاستقم کما امرت» در «ولاتطغوا»
- عامل مظلومیت ائمه عامل فتح عالم
- مظلومیت خواص
- اباعبدالله و کار آخر در برابر نفاق
- تحمل تثبیت دین در زمان علی (ع)
- اصلاح حداکثری
- اصلاح و تثبیت دو اصل‌اند
- قیام امام حسین (ع) اصلاح حداقلی
- گریه بر حسین (ع) باعث صدور اسلام و بقاء دین

جلسه ۶

قیام اباعبدالله (ع) رسوا کننده جریان نفاق و تحریف

- قیامی برای مضمحل نشدن دین
- عملیات تحریف
- ریاست دینی و دنیایی
- رسوا شدن نفاق
- مقابله با تحریف دین
- «یاثارات الحسین (ع)» شعار بین المللی و همه زمانی
- دشمن امام حسین (ع) جریان تحریف دین
- قیام امام برای ماندن دین در اوج
- قیام حداقلی در اوج شفافیت
- عملیات اتمام حجت اباعبدالله
- قیام فاطمی قیام حداکثری
- دشمنان زهرا (س) حسین (ع) را بی حماسه اعدامش می کردند
- قیام مهدوی قیامی حداکثری
- در قیام فاطمی علمدار به خون نشست نه امام
- در قیام حسینی علمدار و امام بخون نشستند
- در قیام مهدوی نه امام نه علمدار به خون نمی نشینند

جلسه ۷

نفاق در حکومت مهدوی(ع) و قیام حسینی(ع)

- قیام حسینی(ع) و جایگزینی کفر به جای نفاق
- ذلت کفر در نهضت حسینی(ع)
- ذلت نفاق در نهضت حسینی(ع)
- ابزارهای قدرت و قدرت معنوی
- زیادی بستر ظهور نفاق در زمان امام عصر(ع)
- تولید نفاق در مکه ی صدر اسلام
- مشکل اصلی حکومت امام زمان(ع) نفاق است
- اهمیت مسائل فرهنگی
- جامعه نمونه و مقدمه سازی برای محو نفاق
- اگر شهادت طلب نیستی منافقی
- غربالهای نفاق
 - ۱. شهادت
 - ۲. رخصتهای حسینی(ع)
- سختگیری حضرت مهدی(ع) نسبت به
 - ۱. منافقان
 - ۲. یاران نزدیک خویش
- رخصت گیرنده های حسین(ع)
- رخصت مهدوی(ع) به ما

جلسه ۸

جامعه دینی و مبارزاتش

- قیام حداقلی امام حسین و حداکثری مهدوی
- برخی یارانِ تنهایی اند
- نباید گذاشت امام تنها بماند
- هدف حسین (ع) تربیت مصلح
- هدف قیام: امر به معروف و نهی از منکر
- ظلم پنهان و جامعه دینی
- آفت عزاداری امام حسین (ع)
- نباید فقط در برابر ظلم فاحش داد زد
- حکمت «یا لثارات الحسین»
- جامعه ایمانی و سه نوع مبارزه با
 - ۱. کفر
 - ۲. نفاق
 - ۳. مبارزه با بدی مؤمنان
- تذکر، امر به معروف و نهی از منکر
- علت عدم رشد نفاق در حکومت مهدوی
 - ۱. علم عوام
 - ۲. عمل خواص
- عدم رشد نفاق در زمان حکومت مهدوی (ع)

- اهمیت خواص نه عوام
- حوادث تلخ روزگار، کمک کننده علم عوام

جلسه ۹

حقیقت عاشورا

- قیام اصلاحی امام حسین (ع)
- قواعد جاری و ساری عاشورا
- امر بمعروف و نهی از منکر نسبت به مسئولان
- امر بمعروف و نهی از منکر به خواص و بعهدہ خواص
- نصرت امر بمعروف و نهی منکر
- تفاوت یاری کنندگان علی و حسین (ع)
- شب عاشورا وظیفه امر بمعروف و نهی منکر تمام شد
- با حماسه عاشورا ریاست دینی از دست خلفا رفت
- نیاز به ساختار
- انسانهای لایق برای ساختار علی (ع)
- نیاز ساختارها به اخلاق و معنویت
- نیاز نیروی انسانی به صفای باطن
- حسین (ع) و نیروی انسانی با تقوی
- روز عاشورا پیام و شعار عوض شد
- عزت حسینی (ع) شعار عاشورا
- حقیقت عاشورا حفظ عزت حسین (ع)
- فرق شهادت برای خدا و ولی خدا
- حقیقت عاشورا فدا شدن برای ولی الله الاعظم
- عاشورا یعنی ولایت

جلسه ۱۰

عاشورا نمایش ولایت و ولایتمداری

- نقش محوری ولی الله در عاشورا
- یاران اباعبدالله (ع)
 - ۱. اولاً: اذن می گیرند
 - ۲. ثانیاً: اذن برای کسی که به شهادت می رسد می گرفتند
- حماسه عاشورا حماسه ولایت است
- مردم کوفه؛ شدیدترین مردم در امر بمعروف و نهی از منکر
- مردم کوفه، از باب امر و نهی، حسین را محاصره کردند
- امر و نهی بی ولایت غلط است
- نظام ولایی
- دلیل شکست؛ مردم بی ولایت بودند
- اصحاب حسین (ع) ولایتمداری را آشکار کردند
- غدیر، ابتدا جایگاه معرفی ولایت پیامبر
- عاشورا، نمایش ولایت نه شجاعت و شهادت
- عاشورا محل ولایتمداری نه وفاداری
- ماهیت اشقیاء؟
- شب عاشورا شب رشد و سقوط سریع یاران و دشمنان
- شخصیت عمر سعد
- انسان بی اعتنا به ولایت، عبد دنیا می شود

- ولایت پذیری مؤمن
- ولایت پذیری در قرآن
- امام حسین (ع) و امام سجاد (ع) عمومی عمل کردند نه حزبی
- حساسیت بحث ولایت برای ما

معنای خوب بودن

(هیئت محبین اهلیت (ع) - محرم ۸۶ - ۹ جلسه)

معرفی بحث

خیلی اوقات ما دنبال خوب شدن هستیم و دوست داریم آدم خوبی باشیم. اما هرکس از خوب شدن با عبارتی یاد می‌کند: رسیدن به کمال، کامل شدن، سعادت‌مند شدن و مقرب شدن در پیشگاه خداوند. اما این اصطلاحات بیشتر نتیجه خوب بودن را توضیح می‌دهند و برای انسان این سؤال بدون پاسخ می‌ماند که حقیقت، ماهیت و معنای واقعی خوب بودن چیست؟

اگر انسان به حقیقت خوب بودن و معنای دقیق آن پی‌ببرد، ملاک و معیاری بدست خواهد آورد که با آن می‌تواند کارهای خوب و بد را تشخیص بدهد. و از آنطرف چون معنای واقعی خوبی را درک کرده است، راحت‌تر کارهای خوب را انجام می‌دهد و از کارهای بد پرهیز می‌کند.

فهرست

جلسه ۱

حقیقت خوب بودن

- حقیقت خوب بودن و بد بودن چیست؟
- فوائد درک حقیقت خوبی‌ها و بدی‌ها
- مثال از انگیزه‌مند شدن برای انجام خوبی و ترک بدی با درک حقیقت آنها
- انجام خوبی و ترک بدی به خاطر خودش، نه به خاطر عواقبش
- حقیقت خوبی
- نتایج بزرگی روح
- «خوب بودن» و «بد بودن» در قرآن

جلسه ۲

باز تعریف «خوبی»

- ضرورت باز تعریف «خوبی» و «بدی»
- تعریف «خوبی» و «بدی»
- فایده روح بزرگ
- مثال از تأثیر خوبی‌ها بر بزرگ شدن روح
- همه ابعاد روح باید بزرگ شوند
- مثال از رابطه «بدی» با کوچکی روح
- «تکبر»، انحراف در میل به بزرگ شدن
- هر تواضعی نشان‌دهنده خروج تکبر از دل نیست
- چه کنیم «تکبر» از دلمان خارج بشود؟

جلسه ۳

بزرگ شدن ابعاد روح و مراقبت از آن

- مرور جلسات قبل
- بزرگ شدن ابعاد روح یعنی چه؟
- بزرگ شدن ابعاد بینشی روح
 - از جهت طول
 - از جهت عرض
 - از نظر ارتفاع
 - بزرگ شدن بینش از نظر عمق
- بزرگ شدن گرایش‌ها
- وظیفه ما در برابر بزرگ شدن روح
- نقش تمنای بزرگ شدن در اصلاح نفس

جلسه ۴

چرا بزرگ‌طلبی به تکبر تبدیل می‌شود؟ و راه مبارزه با آن چیست؟

- فوائد فهم معنای خوبی
- معنای خوب بودن
- به چه دلیل خوب بودن یعنی بزرگ شدن روح؟
- انواع تکبر
- برای مبارزه با تکبر چه باید کرد؟

جلسه ۵

«قالب دادن به بزرگی»، دوّمین آفت این میل

- شواهدی از آیات و روایات بر معنای خوب بودن
 - ۱. «ألم نشرح لك صدرک»
 - ۲. «انک لعلی خلق عظیم»
 - ۳. «الصلاة معراج المؤمن»
- تبدیل «میل بزرگ طلبی» به «تکبر» در اثر بزرگ شدن محدود
- «قالب»، عامل دوم فساد «میل بزرگ طلبی»
 - چرا فرم آفت خوبی است؟
- بی تعلقی، راه مبارزه با عامل دوم
- فرم شکنی خدا

جلسه ۶

تفکر در آجال و تأثیر آن در بزرگی روح

- روایتی درباره بزرگی روح

○ «إِنَّ هَذِهِ الْقُلُوبَ أَوْعِيَةٌ فَخَيْرُهَا أَوْعَاهَا»

- تکبر، مانع بزرگ شدن روح (مرور مباحث گذشته)

- راههای بزرگ شدن

○ ۱. میل به بزرگی و تنفر از کوچک ماندن

○ ۲. علم

○ ۳. تفکر

- تفکر در آجال

- امتحان الهی با آجال

جلسه ۷

حفظ عزت نفس، راه دیگری برای بزرگ شدن

- مرور مباحث گذشته
- حفظ عزت نفس، راه دیگری برای بزرگ شدن
 - اهمیت حفظ عزت نفس
- پایمال کردن عزت نفس مردم، ابزار مدیریت جوامع غربی
- حفظ عزت نفس، فلسفه قیام عاشورا

جلسه ۸

تکبر، امّ الرذائل – حفظ عزّت، فلسفه عاشورا

- معنای خوب بودن (مرور مباحث گذشته)
- تکبر، امّ الرذائل
 - تکبر در روایات
- راههای بزرگ شدن
 - ۱. صبر
 - ۲. عزّت
- حفظ عزّت، فلسفه عاشورا

جلسه ۹

روضه عاشورا

• فقط روضه

موضوع: معنای خوب بودن

انتظار عامیانه، انتظار عارفانه

(مشهد مقدس - همایش دانشجویی مهدویت - تابستان ۸۵ - یک

جلسه)

معرفی بحث

انتظار فرج از جمله مفاهیمی است که گاهی اوقات با برداشت‌های عوامانه‌ای همراه است. ما منتظر چه کسی هستیم؟ کسی که با اسب سفیدی خواهد آمد و با معجزه و یا روش‌های غیر معمول جهان را دیندار کند؟ یا نه، امام زمان(ع) با همان روش‌های معمول، با همان روش رسول خدا(ص) و امیرالمؤمنین(ع) جامعه مهدوی جهانی را تحقق خواهد داد؟ چگونه امام زمان(ع)، کاری را که رسول خدا(ص) و ائمه معصومین نتوانستند انجام بدهند، انجام خواهد داد؟ آثار سوء نگاه عوامانه به منجی چیست؟ انتظار عالمانه چه نوع انتظاری است؟ عناصر انتظار کدام‌اند؟ و در آخر انتظار عارفانه چه نوع انتظاری است؟

فهرست

• نگاه عامیانه به منجی

○ حکومتی متکی به شمشیر

○ نجات از ظلم

• آثار سوء نگاه عامیانه

• انتظار عالمانه

○ عناصر انتظار

▪ ۱. اعتراض به وضع موجود

- ۲. آگاهی از وضع مطلوب
- ۳. اعتقاد و امید به تحقق وضع مطلوب
- ۴. اشتیاق به وضع مطلوب
- ۵. اقدام برای تحقق وضع مطلوب

● انتظار عارفانه

- انتظار وصال
- انتظار عرفانی، موجب فرج شخصی
- از انتظار وصال خدا تا تمنای وصال امام (عج)

عناصر انتظار (پنج عنصر تشکیل دهنده انتظار)

(مشهد مقدس - همایش دانشجویی مهدویت - تابستان ۸۵ - ۳)

جلسه

از جامع‌ترین و کاربردی‌ترین مباحثی که تاکنون پیرامون موضوع انتظار طرح شده است. این بحث که در یک جمع دانشجویی ارائه شده است، سرفصل‌های نوینی را در بحث انتظار مطرح کرده است و بسیار مورد استقبال دانشجویان قرار گرفته است. شنیدن آن را به تمام علاقمندان حضرتش توصیه می‌کنیم. این جلسه در ادامه بحث «انتظار عامیانه، انتظار عارفانه» مطرح شده است. لذا توصیه می‌شود ابتدا بحث مذکور را بشنوید.

معرفی بحث

کسی که می‌خواهد واقعاً یک منتظر باشد، باید پنج عنصر را در وجود خود جمع کرده باشد. این عناصر چیستند؟ و چگونه می‌توان آنها را در خود تحقق داد؟

ساختار حکومت امام زمان (ع) چگونه است؟ سیر تشکیل حکومت حضرت چه صورتی دارد؟ و وظیفه ما در این بین چه می‌باشد؟

فهرست

جلسه ۱

عناصر انتظار

- عنصر اول: اعتراض به وضع موجود
- عنصر دوم: علم به وضع مطلوب
- عنصر سوم: اعتقاد به امکان تحقق وضع مطلوب
- عنصر چهارم: علاقه به وضع مطلوب
- عنصر پنجم: عمل برای تحقق فرج
- پرسش و پاسخ

جلسه ۲

وضع موجود و نقطه مطلوب

- مرور مباحث گذشته
- آثار سوء نگاه عوامانه
- مفهوم عرفانی - اجتماعی انتظار
- شناخت وضع موجود
- شناخت وضع مطلوب
- چرا امام زمان ظهور نمی کند؟
- وظایف منتظر
- شخصیت مستقل، ویژگی یاران امام زمان (ع)

جلسه ۳

تحلیل عناصر ظهور

- ۱. شناخت وضع موجود: ساختارهای غربی، ریشه اصلی درد بشریت
- ۲. شناخت وضع مطلوب: ساختار حکومت امام زمان (عج)
- ۳. آزادی روانی در جامعه مهدوی (ع)
- ۴. اعتقاد به وضع مطلوب: ظهور منجی، سند حقانیت دین
- ۵. علاقه به تحقق وضع مطلوب: راه‌های ایجاد علاقه به وضع مطلوب
- ۵. عمل برای تحقق وضع مطلوب: مهدویون در مقام عمل
- قواعد و شواهد ظهور
- پرسش و پاسخ
 - ۱. علم در زمان امام زمان (ع)
 - ۲. ظهور ترس ندارد
 - ۳. قاعده غربال قبل از ظهور
 - ۴. طاغوت برون و درون

اوج انتظار

(مسجد دانشگاه تهران – نیمه شعبان ۸۶)

معرفی بحث

ما برای چه منتظر ظهور آقا امام زمان(ع) هستیم؟ آیا همهٔ انتظار ما برای ظهور آقا امام زمان(ع) این است که ایشان بیایند و رفع ظلم بشود؟ همین؟! رفع ظلم، یک دلیل حداقلی برای انتظار است. بعد از رفع ظلم چی؟ بعد از رفع ظلم و برقراری عدالت، بعد از اینکه ظالمان سرکوب شدند و ظلم برطرف شد، آنوقت حضور آقا چه فایده‌ای دارد؟ بعد از رفع ظلم، بناست ایشان چه کار مهم‌تری انجام دهند، که ما منتظر آن باشیم؟ حضور آقا چه فایده‌ای دارد؟... هدف از خلقت ما، آخرش، این است که خدا را ببینیم، از دیدنش کیف کنیم، لذت ببریم و بگوییم «به‌به!»، بگوییم سبحان‌الله... اما این لذت، فقط مهم‌ترین «هدف» ما نیست، مهم‌ترین «نیاز» ما هم هست. این نیاز ما، در «آن دنیا» با دیدن خدا تسکین پیدا می‌کند... و در «این دنیا» با دیدن وجه‌الله...

فهرست

• لزوم نگاه حداکثری به هدف ظهور امام زمان(عج)

○ ۱. درك غایت نعمت، مرتبه‌ای از شکر نعمت

○ ۲. نگاه‌های حداقلی به هدف ظهور

○ ۳. نگاه‌های حداقلی در محصولات فرهنگی

• تسبیح، هدف خلقت

- معنای تسبیح (لذت تسبیح)
 - تسبیح، هدف ظهور
 - مهدی (عج) اوج دلبری
- ۱. شواهدی بر دلبری فوق العاده حضرت مهدی (عج)
- ۲. زیارت نامه

عرفان عاشورا (۱)

(دانشگاه تهران - محرم ۸۵ - ۹ جلسه)

معرفی بحث

برای اینکه کسی عارف بشود، اولین کاری که باید بکند، این است که خودش را بشناسد، حجابها را بزند کنار، آخرین خواسته‌های حقیقی خودش را بشناسد. و این نهایت عارف شدن است. ساز و کار و مراحل رسیدن به این شناخت چیست؟ عاشورا و کربلای امام حسین (ع) چگونه برای رسیدن به این شناخت به ما کمک می‌کند؟ ویژگی‌های زندگی عارفانه چیست؟ نقش ولایت در زندگی عرفانی کجاست؟

فهرست

جلسه ۱

درک عرفانی از ماه محرم

- مقایسه ماه محرم و ماه رمضان
- مقایسه ماه محرم و ماه ذی حجه
- محرم، یک ماه عرفانی و معنوی

جلسه ۲

ذو ابعاد بودن کربلا و عارف شدن با آن

- روش تحلیل ذو ابعادی کربلا
- مراحل معرفت نفس و تأثیر بعد عرفانی کربلا در آن
 - ۱. دیدن و شناختن دنیا
 - ۲. تفکر و شناختن دقیق خواست‌های خود
 - ۳. ریاضت
 - ۴. کمکی که امام حسین (ع) می‌کند

جلسه ۳

جستجوی عرفان حقیقی و محبت در کربلای امام حسین (ع)

- افزایش تقاضای عرفانی و خطر بدل‌های آن
- ضرورت حسینی بودن عرفان
 - عرفان حقیقی را از امام حسین (ع) بگیریم
- محبت حسینی و نتایج آن

جلسه ۴

لذت‌های برتر در زندگی عرفانی با امام حسین (ع)

- شیرینی زندگی عارفانه
- راههای دستیابی به لذت‌های برتر زندگی عارفانه
- کمک امام حسین (ع) به معرفت نفس

جلسه ۵

ویژگی‌های زندگی عارفانه

- ۱. تمنی و تحرک
- ۲. ساده بودن زندگی عارفانه
- ۳. پُرکاری یک عارف
- ۴. بلند همتی عارف
- ۵. ارتباط عارفانه با عاشورای امام حسین (ع)

جلسه ۶

معنای زندگی عارفانه و راه رسیدن به آن

● توجه و دیدن حقیقت اشیاء عالم

- ۱. زندگی عارفانه و تفاوت انسان و حیوان
- ۲. عبادت عارفانه و توجه به باطن نماز
- ۳. توجه به باطن حلال و حرام
- ۴. توجه به باطن مسائل اجتماعی
- ۵. نگاه عارفانه به تاریخ و عاشورا

● چگونه به زندگی عارفانه و باطن عالم برسیم

- ۱. عبادت
- ۲. رعایت عموم احکام شرعی
- ۳. توجه به اجتماع
- ۴. ولایت

جلسه ۷

نقش ولایت در زندگی عرفانی (۱)

- زندگی عرفانی و عرصه اجتماع
- شرایط عارفانه زیستن
- اعتقاد به روابط موجود در ولایت
- مکانیسم موجود در ولایت برای تأثیرگذاری بر عرفان
- ولایت، اعماق دل عارف را پاک می کند
- نقش عزای امام حسین (ع) در ولایت

جلسه ۸

نقش ولایت در زندگی عرفانی (۲)

- علائم زندگی عارفانه
- اهمیت ارتباط با ولی خدا در زندگی عارفانه
- دقت در روابط چهارگانه ولایت برای ساختن زندگی عارفانه
- امام حسین (ع) و کمک به ولایت پذیری

جلسه ۹

نقش ادب در زندگی عارفانه

- ادب، شرط زندگی عارفانه
- چگونگی ادب برای زندگی عارفانه
- ادب نتیجه توجّه است
- نقش ادب در روابط چهارگانه ولایت

عرفان عاشورا (۲)

(دانشگاه تهران - محرم ۸۶ - ۷ جلسه)

معرفی بحث

این ۷ جلسه، ادامه بحث عرفان عاشورای (۱) است.

علل گرایش به عرفان‌های دروغین، و ویژگی کسانی که به این عرفان‌ها گرایش پیدا می‌کنند چیست؟ انگیزه‌های خوب و بد برای عارف شدن کدام است؟ و برای رسیدن به عرفان ناب، چه مراحل را باید طی کرد؟ چگونه هر کسی می‌تواند به کمک عاشورا یک تجربه عرفانی را شخصاً تجربه کند؟ کربلا بهترین تجلی‌گاه هر مفهوم عرفانی است و قلّه عرفان را باید در کربلا جست... در ادامه استاد به بررسی خطرات قرار گرفتن در مسیر عرفان می‌پردازند، و نگاه‌های مخلف عارف، به کربلا و عمیق‌ترین نگاه در عرفان عاشورایی را بیان می‌کنند.

فهرست

جلسه ۱

علل گرایش به عرفان‌های دروغین

- بررسی رشد گرایش‌های معنوی در جوامع بشری
- اقسام عرفان‌های موجود در محیط اسلامی خودمان
 - ۱. عرفان ناب
 - ۲. عرفان‌های دروغین
 - ۳. عرفان‌های غیردقیق
- بررسی علل گرایش به عرفان‌های دروغین
 - ۱. سختی شریعت حق
 - ۲. بغض به شریعت حق
- برخی از علل کسانی که تمایل به عرفان‌های دروغین دارند.

جلسه ۲

تجلی عرفان ناب در کربلای حسینی

- بخش‌های مختلف عرفان جاری در کربلای حسینی
 - ۱. رابطه عارفانه امام حسین (ع) با خدا در کربلا
 - ۲. عرفان اصحاب و اهل بیت امام حسین (ع)
- بررسی شباهت‌ها و تفاوت‌های عرفان جاری در کربلا با عرفانهای ناب دیگر
- تأملی در معنای عرفان نظری و عملی و راه رسیدن به عرفان
- ضرورت یا عدم ضرورت عارف شدن

جلسه ۳

راه رسیدن به عرفان ناب حسینی

- بهترین نوع تقابل با کرامات عرفانی
- بررسی آفات عرفان جویی
 - ۱. کرامت طلبی (طلب مقامات معنوی بخاطر تشفی نفس)
 - ۲. کنجکاوی
- علامت کسی که با انگیزه سالم در پی عرفان می رود
- راههای رسیدن به عرفان
 - ۱. انگیزه سالم
 - ۲. توجه به فطرت
 - ۳. توجه به احساسات خوب مسلّم درونی
- راه رسیدن به عرفان عاشورایی

جلسه ۴

سختی‌ها و آسانی‌های عرفان

- عارف شدن سخت است یا آسان؟
- بررسی راههای تبدیل سختی‌های این راه به آسانی
 - ۱. اصلاح نگرش
 - ۲. اصلاح زمینه‌های دیگر اعمال
 - ۳. اصلاح گرایش
- چرا اولین قدم عرفان عاشورایی به راحتی حاصل می‌شود؟
- غلبه بر فریب‌های دل در راه رسیدن به عرفان چگونه حاصل می‌شود؟

جلسه ۵

علّت غایب بندگی، معرفت به خداست

- بررسی انگیزه‌های گوناگون برای کسب معرفت
- کدام نوع از کسب معرفت را عرفان می‌گویند؟
- بررسی علّت گریز خیلی از جوانها از دینداری
- بررسی یکی دیگر از سختی‌های عارف شدن

جلسه ۶

خطرات قرار گرفتن در مسیر عرفان و بررسی راه حل‌ها

- خطرات قرار گرفتن و قرار نگرفتن در مسیر عرفان
- راههای جلوگیری از اشتباهات و خطرات مسیر عرفان
 - ۱. توجه به مسلمات اعتقادی، اخلاقی و شرعی دین
 - ۲. توجه به محاسبات دقیق عقلی
 - ۳. توجه به معرفت و محاسبه نفس
- لزوم تجربه عرفانی و خطرات تجربه‌های عرفانی برای مبتدیان دینداری
- راههای درست دریافت تجربه‌های عرفانی

جلسه ۷

اهمیت گریه برای مصائب سیدالشهداء و نقش معرفت در این موضوع

- ارتباط ریاضت ما با حداقل و حداکثر عرفان حسینی
- حماسه حسینی کلاس عرفان همه تاریخ
- چگونگی دعای عارف
- بررسی نگاه‌های مختلف عارف به کربلا و بیان عمیق‌ترین نگاه در عرفان عاشورایی
- نقش شاهد در نگاه عارفانه به قرآن و کربلای حسینی.

عقل و عشق

(مهدیه تهران - محرم ۸۶ - ۹ جلسه)

معرفی بحث

در ادبیات عرفانی ما گاهی اینگونه وانمود می‌شود که در حماسه کربلا میدان‌دار عشق بوده است نه عقل! ما می‌خواهیم بگوئیم که عقل و عشق هر دو به اندازه خودشان میدان‌دار حماسه کربلا بوده‌اند.

مشکل اصلی ما این نیست که مردم عموماً عشق را از عقل لطیف‌تر می‌دانند، - هر چند ما معتقدیم هر دوی اینها لطیف‌اند - مشکل ما این است که مردم عقل را کنار می‌گذارند و می‌گویند ما به عشق می‌خواهیم بها بدهیم، آن وقت به جای عشق می‌روند سراغ هوس!

درک معنای حقیقی عقل موجب نجات عقل از غربت می‌شود... چگونه عقل در تمام نیازها و خواسته‌ها راهنمای ماست؟ عقل چگونه عشق و تمایلات دیگر را مدیریت می‌کند؟ شباهت‌های عقل و عشق کدام‌اند؟ آیا اساساً تعارضی بین عقل و عشق دیده می‌شود یا نه؟ مباحث بسیار جالب و جذابی که شما را به دنبال کردن آنها توصیه می‌کنیم.

فهرست

جلسه ۱

عقل، اولین مخلوق خداوند

- بررسی جایگاه عقل در ادبیات عرفانی
- برداشت غلط از مبالغه‌ی عشق در ادبیات عرفانی و اصلاح آن
- از بین رفتن قسمتی از عقل با ارتکاب به گناه
- نگاهی عاشقانه به اولین مخلوق خداوند یعنی عقل

جلسه ۲

عقل، راهنمای عشق است

- درک معانی حقیقی عقل موجب نجات عقل از غربت می‌شود
- جایگاه رفیع عقل در حماسه‌ی کربلا در کنار عشق
- حکمت از تولیدات عقل است
- بررسی چگونگی راهنما بودن عقل در تمام نیازها و خواسته‌ها

جلسه ۳

مدیریت عقل درباره‌ی عشق و تمایلات دیگر

- عقل را نقطه مقابل عشق و لذت ندانیم
- عقل همچون پدر و مادر مهربان است نه همچون پلیس!
- علت اصرار بعضی‌ها برای عاشق خواندن شهداء چیست؟
- چگونگی دین‌دار نبودن کسانی که از عقل یا عشق بی‌بهره‌اند.

جلسه ۴

عقل عاقبت بین است، نه خشک

- خصوصیات از عقل که موجب اکراه برخی‌ها از آن شده است
 - ۱. تفریحات ما غالباً به خاطر تعجب ماست
 - ۲. عقل مانع تعجب بی‌جاست
- مجالس سرور خود را با حکمت مفرح کنیم یا با تعجب‌های احمقانه؟
- عاقبت بینی یکی دیگر از خصوصیات عقل است که موجب نزاع خیلی‌ها با آن می‌شود.

جلسه ۵

بی عقل هوس باز می شود، نه عاشق

- ازدواج با شخص عاقل، عشق را تضمین می کند.
 - عقل دشمن جهل است، دشمن عشق نیست.
 - سرمایه‌ی عاشقی را با عقل جاودانه کنیم.
- ۱. عشق بیشتر مال دوران جوانی است یا پیری؟
- ۲. چگونه می توان در دوران پیری بیش از جوانها عاشق بود؟

جلسه ۶

شباهت‌های عقل و عشق

- منبرها باید به کلاس تبدیل شود یعنی چه؟
- راه جهنم با هوس و نابودی عقل باز می‌شود
- خصلتهای دیگری از عقل که گمان برده می‌شود مخالف عشقند
 - ۱. منفعت‌طلبی
 - ۲. فرصت‌طلبی
 - ۳. محاسبه‌گری

جلسه ۷

چگونگی احتیاط عقل و عشق

- هوش سرشار و عواطف بالای مردم ایران چرا بد استفاده شود؟! • چگونه عقل و ادا به احتیاط می کند
 - ۱. چرا از این خصلت عقل گریزانیم؟
 - ۲. ارتباط عقل و عشق در مقوله احتیاط
- عقل کجاها بی احتیاطی می کند

جلسه ۸

ادب، مکمل عقل

- عقل منفعت‌گرای دنیایی مخالف عشق است
- معنای غلط عشق که در دنیا رواج دارد چیست؟
- همه چیز به عقل نیازمند است و عقل به ادب، یعنی چه؟

جلسه ۹

معانی مختلف عقل و ارتباط آن با عشق

- چگونه با این همه اهمیتِ معرفتِ ما برای عواطف پاک اصالت قائلیم؟
- بررسی بیشتر دو معنای عقل و دو معنای عشق
- اصل محبت چیست؟
- رمز بقای شیعه چیست؟

رشد مستمر

(تهران - هیئت نور - محرم ۸۶ - ۱۰ جلسه)

معرفی بحث

بعضی از آفت‌ها آفت‌های طبیعی است که آدم به صورت عادی اگر مراقبت نکند دچار آن آفت‌ها می‌شود... یکی از آفت‌ها در مسیر دینداری این است که آدم، دینداری را مثل زندگی دنیایی خودش بداند... در حالی که دینداری این طوری نیست، دینداری یک جریان رشد مداوم است... توقف برای آدم بدها می‌شود یأس، می‌شود کفر، که بالاتر از گناه‌هایی است که انجام داده؛ توقف برای آدم خوب‌ها می‌شود عجب، عجب بدتر از همه گناه‌هایی است که ترک کرده. رشد مستمر یأس در وضعیت بد را از بین می‌برد و عجب در وضعیت خوب را از بین می‌برد... رشد مستمر می‌گوید توقف نداریم... رشد مستمر یعنی چه؟ ضرورت فردی و اجتماعی رشد مستمر چیست؟ برای رشد مستمر، باید چه ویژگی‌های شخصیتی داشته باشیم؟ چه کسانی در جامعه، عملاً جلوی رشد مستمر را می‌گیرند؟ و چگونه می‌توانیم اهل رشد مستمر باشیم؟

فهرست

جلسه ۱

ضرورت رشد مستمر در مسیر دینداری

- اهمیت شناخت آفات طبیعی مسیر دینداری
- بررسی عدم رشد مستمر بعنوان یکی از آفات طبیعی مسیر دینداری
- تفاوت محاسبه نفس با محاسبه امور دنیوی
- نقش خوف و رجاء در رشد مستمر

جلسه ۲

فواید نگاه درست به رشد مستمر

- تأثیر ایجاد نگاه درست به موضوع رشد مستمر در دینداری و خداشناسی
- فواید توجه به رشد مستمر برای انسانهای خوب
 - مبارزه با عجب
 - مبارزه با تکبر
 - توبه و استغفار دائمی
 - مبارزه با قساوت و تاریکی دل
- فایده نگاه درست به رشد مستمر برای اهل گناه
- تأثیر توجه به رشد مستمر در موفقیت در امور دنیوی
- بررسی تفاوت رشد در امور مادی با رشد مستمر در امور معنوی

جلسه ۳

تأثیر تشویق در مسیر دینداری و درمان بیماری‌های خطرناک با

رشد مستمر

- تأثیر تشویق برای خوبتر شدن خوبان
- خطر توقف برای آدم‌های خوب و آدم‌های بد
 - ارتباط عجب آدم خوب‌ها با توقف
 - ارتباط یأس آدم بد‌ها با توقف
- درمان اساسی عجب و ریا
- روش قرآن در تشویق به رشد مستمر
- ارتباط نوع برخورد امام حسین(ع) با اصحابش در شب عاشورا با بحث
رشد مستمر

جلسه ۴

ضرورت اجتماعی رشد مستمر

- اهمیت فرهنگ سازی کردن موضوع رشد مستمر
- دلایل ضرورت اجتماعی رشد مستمر
- اهمیت انصار خدا شدن با توجه به بحث کبریایی خدا
- راه نجات جامعه از آزمایشات دشوار قبل از ظهور

جلسه ۵

یکی دیگر از ضرورت‌های اجتماعی رشد مستمر در ارتباط با جوانان

- بازشناسی مفهوم دین در ارتباط با رشد مستمر
- ضرورت حرکت دائمی در دین
 - غلبه بر مکر نفس
 - گسترده بودن روح انسان
- ارتباط موضوع رشد مستمر با لطافت و خشونت جامعه
- بررسی یکی دیگر از ضرورت‌های موضوع رشد مستمر در ارتباط با طبع جوانان

جلسه ۶

یکی دیگر از ضرورت‌های اجتماعی رشد مستمر در ارتباط با سرعت گرفتن کافران

- بررسی تفاوت فرهنگ رشد مستمر با دو موضوع عیب‌جویی و اغفال
- روش اهل بیت (ع) در برخورد با کسانی که در پی عیب‌جویی از خوبان هستند.
- بررسی یکی دیگر از ضرورت‌های اجتماعی رشد مستمر در ارتباط با سرعت گرفتن کافران.
- بررسی وضع فرهنگی جامعه در راستای موضوع رشد مستمر

جلسه ۷

بررسی دو مفهوم «سرعت و سبقت» در جریان رشد مستمر

- اهمیت بررسی دو مفهوم «سرعت و سبقت» در جریان رشد مستمر
- بررسی مفهوم «سرعت» در جریان رشد مستمر
 - «تسویف» مانع سرعت
 - جاهایی که «تسویف» بهتر قابل رؤیت است
 - عوامل مهم «تسویف»
- بررسی مفهوم «سبقت» در جریان رشد مستمر
 - آفت سر راه سبقت چیست؟
 - بررسی نظام مدیریتی در ارتباط با دو موضوع «سبقت» و «رقابت»
- دسترسی به «سبقت» امکان پذیرتر است یا «سرعت»؟

جلسه ۸

ضرورت و عدم ضرورت رشد مستمر با توجه به شرایط و افراد

- بررسی گروههای سه گانه مردم در زمان پیامبران گذشته و پیامبر خاتم(ص)
- بررسی ضرورت و عدم ضرورت رشد مستمر با توجه به شرایط و افراد
- تقسیم مبارزه ما به سه دوران در ارتباط با بحث رشد مستمر
 - بررسی دوران مبارزه با کفر
 - بررسی دوران مبارزه با نفاق
 - بررسی دوران مبارزه با بدی‌های مؤمنین
- نگاهی به جایگاه مالک اشتر در نزد علی(ع)

جلسه ۹

تأکید بر اثر تشویق برای رشد مستمر

- ۱. تأثیر تشویق در رشد آدم‌های خوب و کودکان و نوجوانان
- ۲. ایثار یکی از صفات سبقت گیرندگان در خیر
- ۳. چگونگی تبدیل کردن مسابقه به عداوت و بالعکس
- ۴. نقش ورع (رشد درونی) در نابودی دشمن
- ۵. تأثیر نشان دادن آدم‌های رشد یافته در خوب شدن مردم
- ۶. مشکلات رسانه‌ی ملی و بررسی راه حل آن با مدیریت‌های رشد یافته
- ۷. چگونگی تأثیر سخن برخی از بزرگان اهل منبر

جلسه ۱۰

چگونگی دستیابی به سبقت و سرعت در ارتباط با رشد مستمر

- اهمیت ملکه شدن رشد مستمر در بعد فردی و فرهنگ‌سازی رشد مستمر در بعد اجتماعی
- سبقت و سرعت (از لوازم رشد مستمر) چگونه حاصل می‌شود؟
- اهمیت محاسبهٔ نفس در ارتباط با حصول لوازم رشد مستمر
- نقش اذن خداوند در رسیدن به مقام سبقت‌گیران در خیر

زندگی خوب

(هئیت محبین حضرت زهرا(س) – محرم ۸۶ – ۹ جلسه)

معرفی بحث

زندگی خوب و شیرین از آرزوهای هر انسانی، مسلمان یا غیر مسلمان، است. اما اهل ایمان و اسلام بخاطر معتقد بودن به اسلام و آموزه‌های آن از دین انتظار دارند که زندگی را برای آنان شیرین کند و این آموزه‌ها کاری کند که هر مؤمنی از زندگی لذت ببرد.

حال سؤال این است که این شیرینی با چه راهکارهایی در میان آموزه‌ها قرار گرفته است؟ و آیا اساساً اسلام استعداد آن را دارد که زندگی ما را لذت‌مند کند؟ و این آرزو چگونه حاصل می‌شود؟

چگونه حیات را تقویت کنیم؟ و اصل حیات را چگونه به اوج برسانیم؟ و...

فهرست

جلسه ۱

شیرینی و تلخی زندگی

- شیرینی زندگی مؤمنان
- منفعلانه زندگی کردن
- زندگی فعالانه
- نظر اسلام درباره شیرین زندگی کردن
- فوائد زندگی شیرین
- دستور اسلام به
 - ۱. تلخ نکردن زندگی دیگران
 - ۲. شیرین کردن زندگی خود
- زندگی؛ سختی و آسانی
- شیطان، گیرنده شیرینی زندگی
- معصیت، تلخ کننده زندگی
- فرج یعنی همین زندگی شیرین
- زندگی اهل بیت، زندگی شیرین
- زندگی تلخ مانع ما و ائمه
- رازِ مرگ آل محمد(ص) را خواستن

جلسه ۲

حیات طیبه و زندگی شیرین

- عدم تقابل دنیا و آخرت
- لذت از زندگی
- حیات طیبه، زندگی شیرین
- حیات طیبه در همین دنیا
- خدا با تمام زندگی ما کار دارد
- مطرفین کیستند؟
- تجربه زندگی خوب
- حیات طیبه پس از لذت
- زندگی خوب همراه با مشکل هم هست
- حسین (ع) و درس خوب بودن

جلسه ۳

بودنِ قوی و ضعیف

- اهمیت حیات و مرگ
- لذت بردن از بودن
- کیفیت دادن به زندگی
- بالا بردن اصل حیات
- مضرات موسیقی بیرونی
- فرعون درون ما
- حیات قوی و ضعیف
- حداکثر حیات و حداقل حیات
- توحید حیات نفس
- نتیجه توحید؛ عشق به فداکاری

جلسه ۴

ابزار قوتِ روح

- آموختن زندگی خوب از حسین (ع)
- حیات قوی و ضعیف
- ابعاد حیات قوی ما
- تفاوت انسانها در روح
- دین روح انسان را قوی می کند
- لذت برای روح
- لذت افزون برای مؤمنان
- مرگ روحی
- انسان مرده!
- روضه؛ حیات دهنده به روح
- آثار حیات روح
- علائم حیاتی روح
- توحید، اخلاص و روضه
- اخلاص؛ زندگی برای خدا
- آثار توجه به اهل بیت

جلسه ۵

بهشت و مراتب حیات

- مخاطرهٔ اصل حیات
- بهشت برای مراتب قوی حیات
- فلسفه خلقت، دریافت قوی‌ترین حیات
- کیفیت حیات در بهشت
- مَثَل اهل بیت مَثَل آب
- توجه به زنده بودن
- حیات به محبت است

جلسه ۶

رابطه دستورات دینی و زندگی

- علاقه به حیات
- علاقه به حیات علاقه به آخرت
- ریاضت گوش
- حیات یعنی اصل وجود از خداست
- لذت در بلا
- علاقه معنوی به اصل حیات
- اقسام عبادت
- علاقه به ملاقات خدا
- دستورات دینی برای تقویت حیات
- گناه، کاهش دهنده حیات
- حیات دهنده گی انسانها
- امام زمان (ع) واسطه حیات

جلسه ۷

توحید حیات نفس

- بدنبال اصل حیات باشیم
- تقویت حیات
- آثار علاقه به دنیا
- اثر توحید قلبی نداشتن
- امتحان اولیاء الله با قدرت
- توحید حیات نفس
- راه رسیدن به حیات قوی
- تجربه توحید با محبت اهل بیت

جلسه ۸

اهل بیت و حیات

- حیات دنیا مقدمه حیات آخرت
- تمنای حیات برای طاعت
- شادی از اصل حیات
- قدرت حیات اهل بیت
- ارتباط با اصل حیات
- اهل بیت به حیات، حیات می دهند
- ارتباط قلبی با زندگی
- بی حرمتی به حیات در کربلا

جلسه ۹

زندگی و مرگ، با هم

- تقویت حیات
- حیات دنیا مقدمه آخرت
- دعا برای حیات و مرگ با هم
- قشنگ ممات
- فکر درباره مرگ
- آمادگی برای مرگ
- شهادت؛ رضایت به هدیه دادن جان
- اثر شهادت در جان انسان

هنر و حماسه (۱): حماسه، هنر و حمیت

(هیئت دانشجویان هنر - محرم ۸۴ - ۱۰ جلسه)

معرفی بحث

حماسه مهم‌ترین راز ماندگاری قیام امام حسین (ع) است... در پس سوگواره امام حسین (ع)، شادی پنهانی در دلهاست، که به خاطر فخریست که مردم به یک حماسه‌ساز دارند و این شادی، پشتوانه اندوه مستمر برای امام حسین (ع) است...

انسان محتاج سرگرمی است و اگر کسی با حماسه سرگرم نشود، با چیزهای دیگری مثل منفعت، شهوت و جنایت، سرگرم می‌شود...

اولین عنصر حماسه نبرد است و حماسه روحی است که در جسم نبرد، دمیده می‌شود... دومین عنصر حماسه، شجاعت است... شجاعت، انسان را دل‌رحم می‌کند، اما ترس، انسان را ظالم و خودپرست می‌کند... کسی که شجاع نیست، نمی‌تواند عاشق پیشه باشد، او اصلاً مهربان نیست... عشق فقط مال آدم‌های شجاع است... و عرفان میوه‌ای است که به شاخه شجاعت آویزان است... اخلاق را با حماسه سهل‌تر می‌شود آموخت... اخلاق بی‌حماسه، اخلاق نیست، تزویر است... زیبایی، جدای از زندگی نیست، دینی هم که زیبا نباشد، دین نیست...

هنر تنها در خدمت زیبایی است... و هنر هنرمند، در کشف زیبایی‌های پنهان است... عرصه هنر، عرصه آزادی است، آنچه می‌خواهد دل تنگت بگویی، هیچ

ترتیبی و آدابی نجوی؛ وَاَلَّا مَهْنَدَس مِی شَوِی، نه هنرمند... هنر چیزی نیست که بتوان آن را تحمیل کرد یا سفارش داد... حتی برای تبلیغ دین...، هنر وقتی می‌تواند تبلیغ دین یا هر چیز دیگر را بکند که زیبایی آن را درک کرده باشد...

فهرست

جلسه ۱

حماسه، راز ماندگاری قیام اباعبدالله الحسین (ع)

- راز ماندگاری قیام امام حسین چیست؟
- اثرات توجه به «حماسی» بودن قیام امام حسین
- تحریف پذیر نبودن عاشورا
- آیا پرداختن به حماسه کربلا، دلسوزی‌ها را نسبت به اباعبدالله (ع) کمتر خواهد کرد؟
- روضه مدینه

جلسه ۲

شادی و سرگرمی حماسه

• حماسه و عاشورا

- ۱. شادی حماسه، عامل واقعی ماندگاری و فراگیری مصائب کربلا
- ۲. چرا به حماسی بودن قیام امام حسین کم توجهی می شود؟

• رابطه ما و حماسه (انسان و حماسه)

- ۱. حماسه، عامل لذت و شادی
- ۲. حماسه، عامل سرگرمی
- ۳. آیا معرفی حسین (ع) به عنوان حماسه گر، پایین آوردن مقام معنوی ایشان است؟
- ۴. چرا انسان ها دنبال سرگرمی اند؟ (خصوصیات سرگرمی)
- ۵. سرگرمی های رایج امروز و نقد آن ها

• نیاز ما به روضه امام حسین (ع)

• روضه ورود کاروان اباعبدالله (ع) به کربلا

جلسه ۳

حماسه چیست؟ (ارکان حماسه)

• اهمیت حماسه در قیام اباعبدالله الحسین (ع)

- ۱. با نگاهی خودخواهانه (مرور بحث گذشته)
- ۲. با نگاهی غیر خودخواهانه

• اهمیت و فایده شناخت حماسه

- ۱. آیا برای حماسه سرایی فقط باید به امام حسین پرداخت؟
- ۲. تفاوت حماسه سرایی حقیقی و کاذب
- ۳. چه کنیم تا حماسه سرایی حقیقی داشته باشیم؟
- ۴. حماسه، قالبی مناسب برای انتقال فضائل اخلاقی

• حماسه چیست و چگونه شکل می گیرد؟

- ۱. اولین عنصر حماسه، «مبارزه» است
- ۲. عنصر اصلی دیگر حماسه، شجاعت است
- تعریف ترس و عوامل و آثار آن (ترساندن از آینده، حربه‌ای شیطانی)
- شجاعت، دل رحمی می آورد (انسانی که شجاع نباشد، عاطفی نیست)

• روزه‌هایی از کربلا

جلسه ۴

شجاعت، عنصر حماسه

• پیوند هنر و حماسه

○ ۱. پیوند هنر و حماسه فنی نه فرمایشی

○ ۲. هنر دستورپذیر نیست

• حماسی بودن، علت روی آوردن مردم به برخی شیوه‌های عزاداری

• شجاعت (بررسی عنصر دوم حماسه)

○ ۱. رابطهٔ مهربانی و شجاعت

○ ۲. چرا شجاعت در قالب نبرد شکل می‌گیرد؟

○ ۳. شجاعت واقعی، شجاعت کاذب

○ ۴. ترس پنهان، ترس آشکار

○ ۵. شجاعت و عرفان

○ ۶. آرامش، اثر روحی شجاعت

○ ۷. آرامش‌های غیر واقعی

• روضه اباعبدالله الحسین (ع)

جلسه ۵

لذت حماسه

- میل به خلق حماسه و آسیب‌شناسی آن
- اشباع کاذب نیازهای حقیقی
 - ۱. خطاهای انسان، همیشه یک ریشه درست دارد (بحث فرعی)
 - ۲. اشباع کاذب نیازهای حقیقی آدم‌ها، بزرگترین جنایت
 - ۳. رسانه، ابزاری برای اشباع کاذب نیازهای حقیقی
- لزوم ارضای واقعی حماسه‌گرایی (لذت حماسه)
 - ۱. دلتنگی برای جنگ، دلتنگی برای حماسه‌گرایی است
 - ۲. خاطراتی از لذت حماسه در دفاع مقدس
 - ۳. آیا حماسه‌گرایی = جنگ طلبی؟
 - ۴. لزوم معرفی لذت حماسه به جوانان
- هر شجاعتی، حماسه نیست
- روضه؛ شجاعت حضرت اباالفضل العباس (ع)
- خطر شجاعت‌های بی‌منطق
- ریشه‌های شجاعت
 - ۱. عزت طلبی و ذلت ناپذیری
 - ۲. از خود گذشتگی
 - ۳. خاطراتی در مورد فرهنگ ایثار
- روضه حضرت عبدالله ابن الحسن (ع)

جلسه ۶

نقش حمیت دینی در خلق حماسه

● حمیت، لازمه شجاعت حماسی

- ۱. چرا در جهان امروز، حماسه کم رنگ شده است؟
- ۲. بررسی نظرات غربی در مورد نفی جمعیت و تعصب
- ۳. دلیل غربی‌ها برای رواج فرهنگ تردید در بین مسلمانان
- ۴. تلاش یهود برای بیدار کردن حمیت مسیحیان در برابر مسلمانان
- ۵. نمونه‌ای از حمیت شیعی
- ۶. نمونه‌ای از لذت تعصب در غرب
- ۷. نمونه ایرانی لذت تعصب

● تعصب دینی

- ۱. به چه چیزی تعصب داشته باشیم؟
- ۲. عالی‌ترین مرتبه تعصب
- ۳. تعصب دینی واقعی و کاذب در جهان اسلام
- ۴. همه تلاش‌ها برای از بین بردن حمیت شیعی است
- ۵. ادامه مقایسه تعصب دینی واقعی و کاذب در جهان اسلام
- ۶. آیا جهان بدون حمیت دینی اداره می‌شود؟
- ۷. بحث فرعی: مسیحیان کی و چگونه از چنگال یهود رها می‌شوند؟
- ۸. نقش حمیت و معرفت دینی در ظهور امام زمان

• روضه حضرت قاسم ابن الحسن (ع)

موضوع: هنر و حماسه (۱): حماسه، هنر و حمیت

جلسه ۷

هنر حماسی بهترین راه انتقال اخلاق

● نقش حماسه در ترویج اخلاق

- ۱. بررسی علت ناتوانی محصولات هنری در ترویج اخلاق
- ۲. نمونه‌هایی از کاربرد حماسه در انتقال پیام‌های اخلاقی
- ۳. حماسه در شاهنامه

● نشاط حماسه

- ۱. غربت نشاط حماسی دفاع مقدس
- ۲. لزوم انتقال نشاط حماسی دفاع مقدس و نقد سینمای دفاع مقدس

● تأثیر شجاعت در کسب فضایل اخلاقی

- ۱. انسان شجاع، مهربان است
- ۲. عرفان و شجاعت

● عزت‌مندی مهمترین خصلت اهل حماسه

● روضه کربلا

جلسه ۸

زیبایی حماسی در دین

- بی‌اعتنایی دوستان نادان به حماسه؛ چرا و چگونه؟
- ۱. زیبایی و حماسی بودن دین
 - ۱. نتیجه جدایی مفاهیم دینی از زیبایی حماسه
 - ۲. اخلاق بی‌حماسه، اخلاق نیست
 - ۳. بیان حماسی امیرالمؤمنین برای انتقال فضایل و معنویات در نامه ۳۱
 - ۴. جایگاه حماسه‌ی دینی و ارزش آن
- ۲. اهمیت زیبایی در دین
 - ۱. نظر یک جاسوس انگلیسی در مورد اهمیت زیبایی در اسلام
 - ۲. نظر روانشناسان در مورد جایگاه نیاز به زیبایی در هرم نیازهای انسانی
 - ۳. زیبایی احکام دینی (نگاه زیباگرایانه به دین)
 - ۴. بی‌مهری هنرمندان به زیبایی دین
 - ۵. غربت هنر در جامعه ما
 - ۶. نظر اسلام در مورد جایگاه نیاز به زیبایی در نیازهای انسان
- روضه حضرت علی اکبر(ع)

جلسه ۹

هنرمند و زیبایی (هنر، زیبایی، دین)

● اهمیت و جایگاه زیبایی

● نگاه دین به هنر

● هنرمند، مرید زیبایی

● هنرمند یعنی کاشف زیبایی‌های پنهان

○ ۱. مثالهایی برای کشف زیبایی‌های پنهان از زیبایی‌های ظاهری

○ ۲. ارزش هنر هر هنرمند، به ارزش آن چیزی است که او زیبا می‌بیند

● زیبایی‌های زشت

○ ۱. تعریف زیبایی‌های زشت

○ ۲. آیا با دین می‌توان هنرمند را مقید کرد؟

● عاقبت خیانت به زیبایی

● تأثیر شخصیت هنرمند بر اثر هنریش

○ ۱. تأثیر و تأثر هنر نامرئی است

○ ۲. چه کنیم تا محصولات رسانه‌ای ارزشمند تولید شود؟

● نقش هنر در زمینه‌سازی ظهور

● روضه قمر بنی‌هاشم (ع)

جلسه ۱۰

شهود زیبایی، لازمه هنرنمایی

- رابطه دین و هنر
- درک زیبایی؛ چرا و چگونه؟
- نگاه مثبت و نگاه منفی به زندگی
- زیبایی‌های مرگ
- زیبایی عبادت
- زشتی‌های پنهان
- زیبایی رابطه پدر و پسر
- دین و زیبایی
- روضه عاشورا

هنر و حماسه (۲): حماسه، هنر و حریت

(هیئت دانشجویان هنر - محرم ۸۵ - ۱۰ جلسه)

معرفی بحث

سرِ موجود نازنینی بنام حماسه در تمدن فعلی بریده شده است و همه چیز را به بندِ نظم کشیده‌اند تا حماسه بمیرد... در آثار هنری غرب، کشتن روح حماسی و انقلابی بودن دنبال می‌شود... شهادت‌طلبی را برادرکشی، و صدام و بن لادن را انقلابی معرفی کردن از کارهای رسانه‌های غربی برای تحریف حماسه است... بدل حماسه را می‌زنند تا حال مردم از حماسه بر هم بخورد... حریت (آزادگی) خمیرمایه حماسه است، و کسی که آزاده نباشد اهل حماسه هم نخواهد بود... آزادی با آزادگی فرق می‌کند... آزادی وسیله رسیدن به آرمان هست ولی مقصد نیست، در حالیکه آزادگی مقصد است... آزادگی یعنی آزادی از تمام بندها، به خاطر بعضی از بندها، مثل بند عزت... هنر، تنفس عمومی مردم است... مقرراتی که انسان را خسته می‌کند، انسان ساخته است، نه خدا ساخته...

از دیگر موضوعات مورد اشاره می‌توان به «لایه‌های پنهان روح انسان»، نقد برخی فیلم و سریال‌ها، مدیریت در عرصه هنر، و استانداردهای تولیدات هنری اشاره کرد.

فهرست

جلسه ۱

ضرورت نگاه حماسی به کربلا

- ۱. حضور هنر در حماسه عاشورا
- ۲. معرفی پیام کربلا و جلوگیری از غربت این حماسه
- کارکردهای نگاه حماسی به کربلا
- غربت حماسه در تمدن فعلی بشر

جلسه ۲

حماسه، فرا موقعیتی است

- فراموقعیتی بودن، لازمه آدم‌های بزرگ
- روحیه حماسی داشتن، زمان و مکان نمی‌خواهد
- اهلیت حماسه داشتن
- تفاوت دین و فرهنگ غرب در نگاه به موقعیت
- داشتن روحیه حماسی، تخیلی بودن نیست

جلسه ۳

حماسه و حریت

- شناخت حماسه؛ مقدمه ارتباط بهتر با امام حسین (ع)
- تفاوت آزادی و آزادگی
- تحریف معنای آزادی در غرب
- آزادی برای خلق حماسه

جلسه ۴

عناصر تشکیل دهنده حماسه

- شجاعت، خلاف انتظار بودن، عدم خودخواهی، حرّیت
- حرّیت، عنصر مهمّ خلق حماسه
- داغ‌هایی که به دل حرّیت خورده است
- همراهی حرّیت با حماسه برای خلقی هنری
- چگونگی حرّیت موجود در حماسه

جلسه ۵

بسته بودن باب گفتگو؛ مشکل دنیای هنر

- هنر؛ نیازی اجتناب‌ناپذیر
- نظارتی بر تولیدات هنری وجود ندارد
- استانداردهای تولیدات هنری نامشخص است
- باب گفتگو در مورد تولیدات هنری، بسته است
- تغییر مبنای حریت در آثار هنری

جلسه ۶

ضرورت طهارت روحی هنرمند

- آثار واقعی هنر بر روح
- با دل هنرمند کار داریم، نه با هنرش
- طهارت روح به حریت نیاز دارد

جلسه ۷

هنرمند و دوری از حریت حذاقلی

- بلند همتی و حداکثری بودن برای درجات بالاتر بهشت
- بلند همتی هنرمند برای حریت‌های حداکثری
- هنرمند و دوری از حریت‌های بدلی و حذاقلی

جلسه ۸

هنرمند، حریت و دستورپذیری

- هنر، دستوری نیست
- آزادی هنرمند و عشق به دستور داشتن
- آزادی از خوبی‌ها
- دل هنرمند باید به دل خدا راه داشته باشد
- راه رسیدن به آزادی

جلسه ۹

هنرمند و کشف زیبایی‌های پنهان عالم

- لایه‌های پنهان روح انسان
- غرب و پنهان کردن زشتی‌ها
- کشف و نمایش زیبایی‌های پنهان توسط هنرمند

جلسه ۱۰

مراحل حریت برای مراتب دینداری

- چگونگی حریت برای دین گریزان و دین ستیزان
- چگونگی حریت برای دینداران (خوبها)
- چگونگی حریت برای خوب ترها

هنر و حماسه (۳): حماسه، هنر و محبت (۱)

(هیئت دانشجویان هنر - محرم ۸۶ - ۱۱ جلسه)

معرفی بحث

مباحثی که در این جلسات پیگیری می‌شود مباحثی است که محرم هر سال در جمع دانشجویان هنر در دانشگاه هنر تهران مطرح می‌شود. مباحث بسیار جذاب در رابطه با هنر و حماسه و مفاهیم عاشورائی است که دنبال کردن آن را به تمام دوستداران هنر توصیه می‌کنیم. استاد در این مجموعه از مباحث به نقش محبت در هنر و حماسه می‌پردازند در چند جلسه اول شباهت‌های حماسه و هنر مورد بررسی قرار می‌گیرد، سپس به مباحثی همچون؛ ارتباط هنر با رشد بحث، جایگاه تفکر در هنر، هنر و مکاشفه محبت پرداخته می‌شود. انواع محبت‌های پنهانی‌ای که هنرمند باید پس از کشف و شهودشان آنها را به نمایش بگذارد کدام محبت‌ها هستند؟ برخورد هنرمندان با محبت چگونه باید باشد؟ وضعیت اهل گناه در مقابله با محبت چگونه است؟ و...

فهرست

جلسه ۱

شباهت حماسه با هنر

- فرق حماسه با حادثه
- شباهت حماسه با هنر
- چه کسی می‌تواند آثار دراز مدت هنر را درک نماید؟
- آیا از آثار دراز مدت گناه می‌توان توبه کرد؟

جلسه ۲

بررسی آثار دراز مدت هنر

- ارتباط نقد آثار هنری با مصرف کننده‌گان محصولات هنری
- اهمیت تأثیرات دراز مدت آثار هنری در نقد آنها
- بررسی تأثیرات مخرب صحنه‌های دعوا در آثار هنری
- نتایج عمل خوب یا بد انسان بر روی دیگران در دنیا و آخرت
- راه کار عملی انجام یک نقد خوب بر آثار هنری

جلسه ۳

شبهات حماسه و هنر با دین

- دشمنی ائمه کفر با کربلای حسینی
- شبهات حماسه و هنر با دین
- ارتباط عدم آینده‌نگری با بی‌دینی
- ارتباط دین با لذت مداوم (پایدار)
- اشاره‌ای به عاطفه به عنوان رکن دیگر حماسه و هنر

جلسه ۴

مبانی نقد محتوایی هنر

- بررسی موضوع محبت به عنوان یکی دیگر از اشتراکات حماسه و هنر
- اشاره به برخی از مبانی نقد محتوایی هنر
 - نتیجه و آثار دراز مدّت هنر
 - بررسی تمام تأثیرات محصول هنری بر مخاطبین
 - توجه به اولویّت‌ها در تولید محصول هنری
 - لحاظ بدترین اثر محصول هنری در کنار تأثیرات خوب آن
- بررسی اصل اهمّیت نقد محصولات هنری

جلسه ۵

نقش محبت در حماسه و هنر

- امکان سنجش محبت با مفاهیم مختلف
- دلیل استفاده زیاد محبت در محصولات هنری
- تعریف دقیق هنر و ارتباط آن با چگونگی دفاع از محصولات هنری
- بررسی جایگاه دقیق محبت در حماسه و هنر
- چگونگی کم رنگ کردن محبت‌های سطحی توسط محبت موجود در حماسه

جلسه ۶

تجلی معانی عالی محبت در حماسه

- معانی عالی محبت چیست؟
- فردوسی چگونه معانی عالی محبت را نشان می‌دهد؟
- مقایسه سطح فرهنگی جامعه ما با سطح محصولات هنری الان
- چگونگی تجلی دادن معانی عالی محبت در حماسه

جلسه ۷

هنر و مکاشفه محبت

- اهمیت شناخت تأثیرات محصولات هنری توسط مصرف کنندگان آن
- وظیفه هنر چیست؟
 - ارتباط سرگرمی با کشف زیبایی
 - ارتباط تقویت اعتقادات با کشف زیبایی
- بررسی خصوصیت مبتذل ترین محصول هنری
- بررسی محبت‌های پنهانی که باید هنرندان آنها را کشف نمایند.

جلسه ۸

هنر و دعوت به بازگشت به درون

- نقش مکاشفات درونی هنرمند در محصول هنری او
- نقش افراط در گرایش به تلویزیون در به هم زدن روابط خانوادگی
- شلوغی رسانه‌ها و ارتباط آن با فرهنگ غرب
- رابطه نشاط و خلوت درونی انسان‌ساز
- رابطه کشف محبت‌های پنهانی با هنرمند شدن

جلسه ۹

هنر و ارتباط آن با رشد محبت

- ارتباط فلسفه خلقت با محبت
- خطرات متوقف شدن در محبت‌های محدود
- ارتباط توقف در محبت‌های محدود با عدم موفقیت در ازدواج
- نقش هنر در رشد و تعالی محبت
- نوع رابطه انسان با موضوع محبت و موضوع مصیبت در حماسه حسینی

جلسه ۱۰

جایگاه تفکر در هنر

- چگونه می‌توان از شعارزدگی در محصولات هنری دینی جلوگیری کرد؟
- ارتباط مکاشفه محبت با تفکر
 - بررسی ثمرات تفکر قبل از محبت
 - بررسی مضرات تفکر بعد از محبت (محبتی که بدون تفکر حاصل شده است)
- نقش هنرمندان در مکاشفه محبت و چپ‌نشدن آن در محصولات هنری
- ارتباط عدالت با هنر و رسیدن به مقام رضا و نقش تفکر در این میان
- راههای ایجاد تفکر
 - مصائب تکان دهنده زندگی خودمان
 - مصائب حماسه حسینی

جلسه ۱۱

نقش حماسه و هنر در تفسیر همه هستی به محبت

- دیدگاه عرفا درباره محبت
- برخورد هنرمندان با محبت
- چگونه می توان باور کرد که تمام هستی و احکام دین به محبت تفسیر می شود؟
- نگاه غرب به محبت
- وضعیت اهل گناه در مقابله با محبت
 - گناهیانی که برای رسیدن به محبت انجام می شود
 - گناهیانی که از سر لجبازی با محبت انجام می شود
- نقش هنر و حماسه در تفسیر همه هستی به محبت

هنر و حماسه (۴): حماسه، هنر و محبت (۲)

(دانشگاه هنر - محرم ۸۷ - ۱۰ جلسه)

معرفی بحث

«دین چیزی غیر از محبت نیست». این سخن معصومان (ع) حکایت از جایگاه بلند محبت در دین دارد و اگر منصف باشیم اقرار خواهیم کرد که نسبت به محبت آگاهی لازم و کافی را نداریم. همانگونه که تمام دین برای ما قابل دسترسی نیست.

گناهان اسباب رفع محبت‌اند و محبت، ولو اندک‌اش، می‌تواند رساننده انسان به ملکوت باشد و چه بسا قطره کوچک چکیده در دل ما، اهل نجاتمان کند. بحث‌هایی از جمله: رابطه دین و محبت، محبت به دیگران، اثرات محبت، راههای افزایش محبت، و محبت اهل بیت در این سلسله گفتار می‌آید.

فهرست

جلسه ۱

محبت و دین

- نسبت صبر به ایمان
- نقش محبت در حیات انسان
- دین غیر محبت نیست
- اهمیت فوق‌العاده محبت در انسان
- قمار، مایه رفع محبت
- محبت غیر قابل مقایسه
- کربلا محل تجلی محبت

جلسه ۲

محبت به دیگران

- اهل محبت در بهشت
- وصف جهنمی‌های با کلاس
- محبت، سرّ نگاه هر روز پیامبر به پرورنده اعمال ما
- باور به دوست داشتن پیامبر
- عالم، عالم محبت است
- اولویت محبت به دیگران
- خلقت عالم براساس محبت
- به محبت بیاندیشید

جلسه ۳

سختی دریافت محبت

- سختی کسب محبت
- ما واقعاً اهل محبت نیستیم
- محبت و حماسه
- محبت نسبت به خدا
- رسیدن به محبت با تزکیه نفس
- محبت ناتمام در داستانها

جلسه ۴

محبت به خدا

- تبدیل دین به محبت
 - جایگاه اساسی محبت
 - گناه محبت را کم می کند
 - سختی رسیدن محبت
 - محبت چشیدنی است
 - محبت به خدا دلیل انجام خوبی و ترک بدی
- تأثیرات ناب روضه امام حسین - علیه السلام -

جلسه ۵

اثرات محبت

- تأکید بر محبت در روایات
- دین، دین محبت
- عالم محبت
- اثر محبت
- محبت به گناهکار
- تولی و تبری
- هنرمند و اهل محبت
- روضه و مبارزه با خودخواهی

جلسه ۶

راههای افزایش محبت

- گذشتن از موانع محبت
- محبت یافتنی است
- راههای افزایش محبت
 - آگاهی
 - آموزش
 - تبلیغات
- معنای تبلیغات
- آمادگی برای ظهور
- چگونگی عدم نفاق در جامعه مهدوی
- اهل بیت، اهل محبت اند
- تاریخ خواندن برای زیاد شدن محبت
 - محبت عجیب علوی (ع)

جلسه ۷

دل مؤمن و ولایت علی (ع)

- هر چه قانون کمتر بهتر
 - قانون محبت نمی آورد
 - جهل فراوان ما نسبت به محبت
 - درک محبت
 - راههای رسیدن به محبت
- دل مؤمن به سوی ولایت علی (ع) است
 - غیرت خدا نسبت به محبت
 - مقام بلند سلمان فارسی در ولایت علی (ع)

جلسه ۸

عمومیت در محبت

- جمع محبت‌ها در دل
- آثار چشیدن حقیقت محبت
- درک مفهوم عام محبت
- دوست داشتن دیگران
- علائم محبت غیر خودخواهانه
- عمومیت در محبت
- حسادت به محبت
- لطافت روحی بچه‌ها
- عشق شهدا به فرزندان‌شان
- عذاب تحقیر مؤمن
- محبت خدا و خلق خدا
- محبت‌های پدر به پسر در قرآن

جلسه ۹

محبت رسول الله (ص) و اهل بیت (ع)

• ربط معارف دینی با محبت

• دلیل اشباع کاذب محبت

• کمبود محبت

• بحث تزاحم امیال

○ محبت ما به عباس (ع)

• ولایت و محبت سبب تزکیه (چگونه؟)

• چیستی تزاحم امیال

○ فقط محبت به رسول الله (ع)

جلسه ۱۰

تقویت محبت

- کینه دشمنان محبت
- عوامل تقویت محبت
- خیر در قلب انسان
- چستی کینه؟
- ترس از خدا، خواهر محبت

جلسه ۱۱ - صوت ندارد

قطرات محبت می تواند دریا شود

- عدم نقد صریح هنر
- محبت کم مقدمه محبت زیاد
- محبت قطره‌ای که شاید دریا شود
- نفرت هم یک دفعه می تواند دریا شود
- نفوذ صهیونیست‌ها در جهان

آخرین مانع کمال

(هئیت فدائیان حضرت زهرا(س) - رمضان ۸۶ - ۵ جلسه)

معرفی بحث

صفت رذیله‌ای که اگر در انسان بوجود آید اعمال او را پوچ می‌کند و شاید به این خاطر است که عجب بعد از عبادت بسی مخرب‌تر از عجب بی‌عبادت است. به راستی آیا این صفت سوزاننده، درمانی هم دارد و زشتی و بدی آن اساساً در چه چیزی است؟ و مراحل نابودی این صفت چگونه است؟ آیا در بحث عجب، بین انسان و خدا فرقی است و از هر دو ناپسند است یا خیر؟ بلکه این انسان است که بدلیل انسان بودنش عجب برای او مانع است؟

فهرست

جلسه ۱

عجب بعد از عبادت

- خداوند مقدراتش تعلیقی است
- حسرتها در قیامت
- عجب بعد از ماه رمضان
- تعریف عجب
- عجب مایه بیچاره شدن
- سجده رمز مهار عجب

جلسه ۲

عجب خداوند

- عدم خویشتن بینی
- خداوند متکبر است
- معنویت بدون دین!
- تکبر خدا باعث رفع عجب است
- رافع عجب

جلسه ۳

زشتی عجب

- عجب بزرگترین مانع
- هنگامه تسلط شیطان بر انسان
- عجب باعث بطلان عبادات
- راز بدی عجب
- خوب بودن یا با خدا بودن

جلسه ۴

زشتی عجب (ادامه جلسه قبل)

- بدی عجب
- امید به خدا
- عجب و یأس در مقابل هم
- فلسفه وجودی ما
- عجب کاری غیر عاقلانه
- عقل و عشق
- بالا بردن سطح دعا
- اقسام عجب
 - عجب در عمل
 - عجب عمل خوب
 - عجب عمل بد
 - عجب در نظر

جلسه ۵

درمان و رفع عجب

- ابزار رفع عجب
- معاشرت با اهل معنا
- آثار تشویق بی جا
- کمبود محبت مایه عجب

لذت تکلیف

(حرم مطهر حضرت معصومه (س) - رمضان ۸۴ - ۲۳ جلسه)

معرفی بحث

در دین اسلام مانند ادیان دیگر تکالیفی وجود دارد که این تکالیف غالباً در رساله‌های عملیه آمده است. حال سؤال این است که برخورد ما با این تکالیف چگونه باید باشد؟ خداوند چرا برخی اعمال را واجب کرده است؟ در رأس این واجبات نماز است و سپس روزه. ما چگونه با نماز برخورد کنیم و جایگاهش در میان عبادات کجاست؟ تکلیف دارای سختی و شیرینی است. ما چگونه تکالیف را برای خود شیرین کنیم و راه بدست آوردن لذات در تکلیف کدام است؟ رابطه تکلیف با اوامر مستحبی و همچنین با ولی الله چیست؟ و سؤالاتی پیرامون بهره‌وری از تکالیف الهی را می‌توان در سخنان حجت‌الاسلام پناهیان بیابید.

فهرست

جلسه ۱

حکمت فرائض الهی

- مراقبت از نوع «نگاه»
- مجالست با علما
- وجوب روزه جلوه لطف الهی
- امر و نهی الهی
- علت فرار از تکلیف
- تلاش برای تغییر نگاه
- خواستِ «دل» و خواستِ «خدا»

جلسه ۲

نماز اول وقت برنامه ریزی برای تزکیه

- نماز برنامه ریزی برای خودسازی
- نماز اول وقت
- تقید به نماز اول وقت
- نماز دعوت خصوصی برای تزکیه
- فهم ابعاد تربیتی نماز
- تکلیف پذیری و تکلیف گریزی
- تلاش برای فهم تکلیف الهی

جلسه ۳

تکلیف‌پذیری و تکلیف‌گریزی

- امرپذیری و دوست داشتن تکلیف
- اهدت و محبوبیت
- تکلیف‌گریزی محصول تعلیم و تربیت
- ابزارهای آسان‌کننده تکلیف
 - ۱. اصلاح نگرش به تکلیف
 - ۲. اصلاح فرهنگ جامعه در مورد برخورد با تکلیف
- تکلیف‌پذیری جامعه
- برخورد مثبت و شیرین با تکلیف الهی
- فایده توجه به محبوبیت تکلیف
- فراز از تکلیف خواست دل ما
- عشق به تکالیف الهی

جلسه ۴

ذهنیت و احساس ما درباره تکالیف

- تغییر ذهنیت درباره تکلیف
- ذهنیت درباره واجبات
- تغییر احساس درباره نماز
- اصلاح نگاه
- عدم با روانی منفی تکلیف
- ساخت ظرفیت تکالیف شرعی
- فوائد تکلیف
- قرآن، جاذبه و دافعه
- تکلیف و تشخیص ما

جلسه ۵

تکلیف و سختی‌های آن

- انواع رفتار انسانها
- محدودیت تشخیص ما
- سختی‌های تکلیف
- تلخی تکلیف
- فوائد تکلیف
- نیاز انسان به تکلیف
- سجده یا بر خدا یا بر غیر خدا
- تکلیف پذیری ما

جلسه ۶

دلایل سختی تکلیف

- سختی تکالیف
- صبر و تکلیف
- تکلیف و شیرینی آن
- خودخواهی و تکلیف
- دلایل سختی تکلیف
 - ۱. جو سازی
 - ۲. عقده‌ای بودن
 - ۳. مخالف تشخیص شخصی

جلسه ۷

تکلیف و شیرینی آن

- عشق بازی خدا با بندگان
- راه حل‌هایی برای شیرینی تکلیف
- باید رفتار به عشق کمی باشد
- گفتار «ابوالفتوح رازی»
- عذرهای خدا در آیه «کتب علیکم الصیام»
- انجام تکلیف مقدمه عشق به خدا
- عوامل شیرینی تکالیف

جلسه ۸

خدا و دخالتش در زندگی ما

- میزان دخالت خدا در زندگی بشر
- خوف از عذاب الهی
- رابطه اهل محبت با طبیعت
- جهنمی‌های بهشت

جلسه ۹

تکلیف و ولایت

- فرهنگ نفی تکلیف
- غبار بی‌اعتنایی به تکلیف
- لذت از تکلیف
- رابطه تکلیف و ولایت
- اهمیت ولایت

جلسه ۱۰

تکلیف، ولی خدا و خدا

- اهمیت و ضرورت تکلیف
- نقش ولی الله در تسهیل تکلیف
- روضه و اهمیت تاریخی آن
- روضه یک راه دیندار شدن
- دنیا و تکلیف گریزی انسان
- روابط ولی خدا و امر خدا
- امر خدا تکبر را زائل می کند
- ولی خدا تکبر را زائل می کند

جلسه ۱۱

دشمنان و دوستان علی (ع)

• مسائل عرفانی و اجتماعی دین

• دوستان علی

○ ۱. فقرا

○ ۲. ثروتمندان

○ ۳. جوانان

○ ۴. گناهکاران

○ ۵. بازاریها

○ ۶. بی سوادان

○ ۷. اهل علم

○ ۸. سیاستمداران

• دشمنان علی کیانند؟

جلسه ۱۲

اراده قلبی و عمل

- مؤمن و حساسیت بر عمل
- اراده قلبی ریشه دعا
- تکراری بودن نماز
- روضه علی (ع)

جلسه ۱۳

رمز دشمنی با علی (ع)

- تبعیت برای محبت
- تلخی عدالت علی (ع)
- رمز دشمنی با علی (ع)
- خرابی ذائقه مردم
- خبث باطن رمز دشمنی با علی (ع)

جلسه ۱۴

شب قدر شب آرامش

● شب قدر شب آرامش

● شب قدر شب سلام

● آرامش، گمشده بشر

● تعریف آرامش

● نماز مایه آرامش

● فوائد آرامش

○ ۱. خدابینی

○ ۲. لذت

○ ۳. بصیرت

● عامل آرامش ذکر خدا

● علم خدا به آینده عامل آرامش

جلسه ۱۵

محبت اهل بیت راز نجات (بحث: شب قدر)

• چرا محبت کم به خدا؟

• بدبختی بزرگ

• مؤمن دارای محبت شدید به خدا

• عشق با معرفت

• حب الله و حب الدنيا

• حب اهل بیت راه آدم شدن

• حب علی (ع)

• طهارت با محبت علی (ع)

• نگاه محبت علی (ع)

جلسه ۱۶

نیت و تکلیف

- بهره‌وری از فرصت تکلیف
- وسوسه شیطان بعد رمضان و شب قدر
- خاطراتی از آقای ابوترابی (ره)
- روح تکلیف نیت است
- نیت رمز بهره‌بری از تکلیف
- نیت رمز خلود در بهشت

جلسه ۱۷

آرامش راه افزایش ایمان (بحث: شب قدر)

- آرامش را خدا می‌دهد
- آثار آرامش
- شادی بی‌جا بهم زنده آرامش
- آرامش برای افزایش ایمان
- هیجانات مادی و معنوی
- مناجات با آرامش و شادی

جلسه ۱۸

نیت و بهره‌بری از تکلیف

- بهره‌برداری از تکالیف
- ایمان شرح شغل دارد
- دقت در نیت
- نیت در کارهای عادی
- غفلت در نیت

جلسه ۱۹

خدمت به خلق و کار هدفمند

- انواع تکلیف

- ۱. عبادات

- ۲. توسلیات (معاملات)

- خدمت به خلق

- فوائد عبادات

- زیر سؤال بردن فلسفه عبادات

- مقاومت‌ها در برابر عبادت

- اهمیت محوری نماز

- خدمت به خلق مقدمه است

- کار هدفمند عبادت است

- حکمت وجوب عبادت

- نماز فاطمه (س)

جلسه ۲۰

معرفت و تکلیف

- عوامل بهره‌بری از تکلیف
- بهره‌بری به مقدار معرفت
- گریه و حال خوش معنوی
- لذات در بهشت
- وجه‌الله
- اشتیاق لقای الهی
- آفرینش برای خدا

جلسه ۲۱

عبادت فعالانه و منفعلانه

- انفعال در عبادت
- عبادت فعالانه
- ارزش عمل از سر تقوا
- احساس آخر ماه رمضانی
- عبادت حداکثری و حداقلی
- تعریف عبادت منفعلانه
- اثرات عبادات منفعلانه
- شرط تبدیل عبادت منفعلانه به فعالانه

جلسه ۲۲

تکلیف لطف خداست

- نگاه ما به عبادت
- درست کردن «نگاه» به وجوب نماز
- وجوب نماز منیت را می گیرد
- وجوب لطف خدا به بنده اش
- محبت خدا در امر اوست
- روزه از جنس نداشتن

جلسه ۲۳

وجوب عبادات و لذت آن

- آثار بندگی نکردن خدا
- رابطه معصیت ما و ظهور ولی عصر (عج)
- وجوب عبادت برای فرار نکردن ما نیست
- لذت تکلیف
- بی خودی کردن در عبادت

مهارت‌های معنوی

(مهدیه تهران - رمضان ۸۵ - ۱۱ جلسه)

معرفی بحث

همه می‌دانند که در امور دنیایی، فقط با داشتن آگاهی و اطلاعات، نمی‌توان موفق شد، و به مهارت هم نیاز است. اما در دینداری و امور معنوی معمولاً از این قاعده کلی غفلت می‌کنیم و صرفاً به دنبال جمع‌آوری آگاهی می‌رویم. گاهی هم صرفاً به صورت تفریحی به دینداری می‌پردازیم. در حالی که دینداری نیاز به برنامه‌ریزی دارد و در این میان کسب «مهارت‌های معنوی» نقش زیادی در موفقیت ما در دینداری و امور معنوی دارند.

حال این سؤال مطرح است که راه‌های کسب مهارت‌های دینداری کدام‌اند؟ و بعد از کسب این مهارت‌ها چه آثاری در پی خواهد آمد؟ و موانع آن چیستند؟

فهرست

جلسه ۱

منبر، ذکر و موعظه

- شرکت در مجالس سخنرانی چرا؟
- معنای ذکر و موعظه
- آگاهی در جلسات سخنرانی
- ذکر مهم‌تر از آگاهی
- زندان یوسف به خاطر خوب بودن
- فیلم کم اثرتر از سخنرانی
- نیاز به یادآوری
- فیلم سطح تدین را پایین می‌آورد
- موعظه لازمه کمال

جلسه ۲

مهارت در بندگی

- مهارت برای دینداری
- استعداد برای دینداری
- دینداری تفریحی
- فواید بهره‌برداری از دینداری
- تصدیق دینداری
- شیطان مانع مهارت‌های دینی

جلسه ۳

مهارت توجه به غیب

- نتیجه سریع دینداری
- مهارت سلب توجه به غیر
- مهارت توجه به غیب
- دنبال جذابیت نباشید
- مهارت تفکر کردن
- مهارت دینداری در قرآن

جلسه ۴

مهارتِ عدم توجه به خویشتن

- مهارت‌های لازم زندگی
- زندگی ضد مهارت دینی
- مهارت دینی عدم توجه به خویشتن
- قدرتهای معنوی
- قدرت توجه به خدا

جلسه ۵

مهارت کنترل بر نگاه

- راه‌های رسیدن به معرفتی دینی
- تمرین، راه بدست آوردن مهارت
- مهارت نگاه دل
- مهارت کنترل بر نگاه

جلسه ۶

آثار و اهمیت مهارت بندگی

- فایده‌های مهارت دینداری
- تدین همراه با صلابت
- اهمیت مهارت‌های بندگی
- نگاه‌های اضافی
- مهارت مبارزه و «نه» گفتن

جلسه ۷

مهارت کنترل قلبی

- اقسام کارهای خوب
- مهارت کنترل قلبی
- مبارزه با خویشتن

جلسه ۸

مهارت «نه» گفتن به خویش

- «نه» گفتن به خویش
- «نه» گفتن، مگر آنجا که خدا بگوید
- افزایش لذت بردن
- فوائد مبارزه با نفس

جلسه ۹

مهارت در هوشیاری

- مهارت بندگی از آن اهل ایمان است
- تقویت مهارت‌های بندگی
- مهارت در زیرکی و هوشیاری

جلسه ۱۰

مهارتِ هوشیاری و اهل ایمان

- مهارت هوشیاری برای مؤمن
- راه رسیدن به هوشیاری
- هوشیاری و بی‌حالی
- هوشیاری در روایات

جلسه ۱۱

مهارت مدارا با خلق خدا

- قدرت بر توجه قلبی
- فوائد توجه قلبی
- مهارت مدارا با مردم
- انعطاف نسبت به خلق خدا

چگونه از رمضان بیشتر بهره ببریم؟ (مسجد دانشگاه تهران - رمضان ۸۴ - ۲۳ جلسه)

معرفی بحث

معمولاً، بهره بردن بیشتر از رمضان و روزه‌داری این ماه، مثل بسیاری از عبادات دیگر، نیاز به تلاش و عمل بیشتری ندارد. بلکه گاهی با چند تا آگاهی ساده اما مهم، یا با چند تا توجه، ارزش همان عمل ما، بدون اینکه سخت‌تر شده باشد، خیلی بیشتر می‌شود. این چیز عجیبی نیست. خدا از ما کارهای طاقت فرسا نمی‌خواهد. خدا می‌خواهد ما رشد کنیم. اگر یک مقدار بیشتر با رمضان، کارکردهای آن، ثمرات آن، و راه‌های افزایش تاثیر رمضان و روزه در وجود خودمان بدانیم، خیلی بیشتر از این مهمانی خداوند بزرگ و مهربان بهره خواهیم برد.

فهرست

جلسه ۱

شاغل دین برای انسان (تمنا، دعا)

- حسرت پایان ماه مبارک
- شب زنده‌داری در ماه مبارک
- خودمان را در اختیار روزه قرار دهیم
- مشاغل دین برای انسان
- آثار تربیتی روزه
 - ۱. حبّ دنیا را زائل می‌کند
 - ۲. مستغنی کردن انسان
 - ۳. روزه پذیرفتن محرومیت‌ها
- روزه تنها عبادت عدمی

جلسه ۲

معرفت نسبت به روزه

• تادب و تمنا رمز بهره‌بری از رمضان

• توجه قلبی رو به خدا باشد

• رابطه توجه و تمنا

• توجه به دنیا

• راه افزایش توجه

○ تکرار و تمرین

• تمنای دنیوی

• تمنای معنوی

موضوع: چگونه از رمضان بیشتر بهره ببریم؟

جلسه ۳

توجه، رمز بهره‌وری از روزه

- سه عملیات بیشتر بهره بردن از رمضان
- فرق تمنای انسان‌های معمولی و برجسته
- وجه توحیدی روزه
- توجه به خدا در نماز

موضوع: چگونه از رمضان بیشتر بهره ببریم؟

جلسه ۴

روزه از قبیله ترک‌ها است

- رمضان فرصتی مغتنم
- شناخت روزه رمز توجه و تمنا
- روزه ترک عادات
- آداب باطنی رمضان
- روزه «نه» گفتن به نیازهای حداقلی

موضوع: چگونه از رمضان بیشتر بهره ببریم؟

جلسه ۵

رمضان ماه استغفار

- رمضان ماه ترك و پذيرش محرومیت‌ها
- رمضان سلب حداقل حقوق
- رمضان ماه طلب مغفرت (استغفار)
- رمضان ماه عمل
- انگیزه‌های استغفار
 - ترس از جهنم
 - محبت به خدا
 - شوق به بهشت

موضوع: چگونه از رمضان بیشتر بهره ببریم؟

جلسه ۶

رمضان راهی به عالم بالا

- ظرفیت بالای رمضان
- اسرار زیاد رمضان
- خوف و شوق نسبت به رمضان
- چه کسانی از رمضان بهره می‌برند؟
- شباهت رمضان به عالم دیگر (پس از مرگ)
- رمضان دریچه‌ای به عالم بالا

موضوع: چگونه از رمضان بیشتر بهره ببریم؟

جلسه ۷

رمضان، بازگشت با عزت پشیمانان به خدا

- روزه نخوردن و نیاشامیدنی باذن الله
- چه کسانی از رمضان بهره می‌برند؟
- اثرات رمضان
- تصویرات غلط از انسانهای پشیمان
- حضور فعال خدا در سراسر زندگی ما
- لذت از رمضان

موضوع: چگونه از رمضان بیشتر بهره ببریم؟

جلسه ۸

حکمت، ثمره اعلای روزه

- نماز برای عده‌ای پرواز در ملکوت است
- روزه ما را از شهوات دنیایی جدا می‌کند
- دنیا دار بریدن‌هاست
- ثمره روزه، حکمت

موضوع: چگونه از رمضان بیشتر بهره ببریم؟

جلسه ۹

اخلاص و روزه

- رابطه روزه و اخلاص
- سختی اخلاص
- خوب بدون اخلاص ممکن نیست
- اخلاص روح همه خوبی‌ها

موضوع: چگونه از رمضان بیشتر بهره ببریم؟

جلسه ۱۰

نگاه عوامانه، زندگی عوامانه

- گریه نه فقط برای محرمات
- گریه عوامانه نباشد
- تغییر نگاهها، تغییر گریهها و شادیها
- عدم اخلاص علت غیبت امام زمان (ع)
- دعای حداقلی با خدا

موضوع: چگونه از رمضان بیشتر بهره ببریم؟

جلسه ۱۱

لیلة القدر شب نزول قرآنی که فرقان است

- مقدس بودن بعضی زمان‌ها و مکان‌ها
- تقدس شب قدر
- نزول قرآن در شب قدر
- قرآن فرقان است
- نتیجه فرقان پیدا کردن تشخیص خوبی‌ها از بدی‌ها

جلسه ۱۲

رمضان ماه معرفت به خدا

- فرق علم با معرفت
- حق الیقین، علم الیقین و عین الیقین
- راه حصول معرفت
- خدا را درک نکرده ایم
- معنای معرفت الله

موضوع: چگونه از رمضان بیشتر بهره ببریم؟

جلسه ۱۳

حکمت و فرقان

- ذکر جزئیات در دعا و مناجات
- حوصله در عبادت
- فوائد رمضان
 - ۱. حکمت
 - ۲. فرقان
- فرق حکمت و فرقان
- اشتراک حکمت و فرقان
- مبارزه با خودخواهی
- معرفت الله
- علم مقدمه معرفت الله
- چه کسی به حکمت می‌رسد؟
- خلاصی روح از هوس بد و میل بد
- نتایج بازی با علم
- نعمت معرفت در بهشت

موضوع: چگونه از رمضان بیشتر بهره ببریم؟

جلسه ۱۴

رمضان ماه فهم و درک

- انواع حرمت علم

- ۱. حرمت مادی

- ۲. حرمت برای شخصیت شخص

- تلازم حلم و علم

- کار علمی و صفای باطن

- ماه رمضان ماه درک و فهم

- فوائد فعالیت علمی

- شادی با غفلت

- دفاع از شادی

- غم و خوف مقدمه شادی با غفلت

- ماه رمضان میدان امتحان

موضوع: چگونه از رمضان بیشتر بهره ببریم؟

جلسه ۱۵

تقدیر الهی در شب قدر

- آمادگی پیش از شب قدر
- زمان شب قدر
- شب قدر شب رؤیت عظمت الهی
- تشکیلات خدا برای تقدیرات بشر
- نحوه تقدیرات الهی در شب قدر

موضوع: چگونه از رمضان بیشتر بهره ببریم؟

جلسه ۱۶

شب قدر، گذشته و آینده

- انسان اسیر گذشته خویش!!
- انسان خود زندگی را رقم می‌زند
- اسارت انسان
- شب قدر شب آزادی از اسارت و آرامش برای آینده
- شب قدر شب رقم خوردن آینده
- آرامش برای آینده و از آینده

موضوع: چگونه از رمضان بیشتر بهره ببریم؟

جلسه ۱۷

ثمرات شب قدر

- برکات شب قدر
- فلسفه دعا
- سیره رسول الله (ص) بعد از شب قدر
- ثمرات شب قدر
 - انسان آماده پذیرش عبادت
 - ظرفیت روحی بالا می‌رود
 - رسیدن به آرامش

موضوع: چگونه از رمضان بیشتر بهره ببریم؟

جلسه ۱۸

رمضان، ماه رفتارهای الهی

- انواع رفتارهای ما

- ۱. طاعات

- ۲. عبادات

- ۳. تمایلات

- انواع انسانهای اهل عبادت

- اقسام عبادت

موضوع: چگونه از رمضان بیشتر بهره ببریم؟

جلسه ۱۹

ثمرات عبادت

- عبادات بی ثمر
- فوائد عبادت
- عبادت جای خود خدمت خلق جای خود
- آدم خوب بودن بی عبادت معنا ندارد
- عبادت در طول هدف و حقیقت خلقت
- عبادت یعنی چه؟

موضوع: چگونه از رمضان بیشتر بهره ببریم؟

جلسه ۲۰

عشق به خداوند

- خدا مثل و مانند ندارد
- کبریایی خداوند
- تکبر خداوند
- عشق خداوند
- توحید خداوند
- رابطه عبد و مولا

موضوع: چگونه از رمضان بیشتر بهره ببریم؟

جلسه ۲۱

اوامر الهی تجلی محبت او

- اهمیت انسان شناسی
- من عرف نفسه فقد عرف ربه
- حکمت نهی های الهی
- تأثیر انسان شناسی در بحث کلام، امامت و...
- دستورات الهی تجلی محبت او

موضوع: چگونه از رمضان بیشتر بهره ببریم؟

جلسه ۲۲

احتیاج دائم به خدا

- اهل فکر
- لذت فهمیدن
- سرّ نماز و عبادت
- نیاز ما به خدا

موضوع: چگونه از رمضان بیشتر بهره ببریم؟

جلسه ۲۳

دل‌گرفتنی روز عید فطر

- اسرار عبادات
- نگاهمان به عبادت را تغییر دهیم
- سختی تکلیف
- نیاز ما و عبادت

موضوع: چگونه از رمضان بیشتر بهره ببریم؟

پنهان‌ترین نیاز انسان

**(هیئت محبین اهل بیت (ع) - میلاد امام حسن عسکری (ع) - سال ۸۵
- یک جلسه)**

معرفی بحث

ما دارای نیازهای آشکار و پنهانی هستیم، که درک و شناخت آنها و پاسخ دادن بهشان، لازمه رسیدن به کمال و سعادت انسانی است. اما گاهی اوقات برخی از نیازهای مهم و اساسی ما، پشت سر نیازهای دیگر پنهان می‌مانند و ضررهای جبران ناپذیری را بر ما وارد می‌کنند. چگونه می‌توانیم نیازهای پنهان خود را کشف کنیم؟ و پنهان‌ترین نیاز ما چیست؟

فهرست

- **اتواع نیازهای ما**
 - نیازهای اولیه
 - نیازهای پنهان
- **رفع نیازهای آشکار، راه درک نیازهای پنهان**
 - رفع نیاز مادی برای درک نیاز عاطفی و معنوی
 - رفع نیازهای عاطفی برای درک نیازهای الهی و معنوی
- **راه درک احساس نیازهای الهی**
- **پیامدهای داشتن و نداشتن احساس «نیازهای الهی»**
 - احساس نیاز به خدا، احساس نیاز به اولیاء خدا می‌آورد
 - دینداری؛ راه درک احساس نیاز

• فرق نیاز معنوی با نیاز عاطفی و مادی

موضوع: پنهنان ترين نیاز انسان

ثروت و معنویت

(هیئت محبین اهل بیت (ع) - فاطمیه دوم - سال ۸۷ - ۲ جلسه)

معرفی بحث

یکی از مشکلات رایج در همه جوامع دین‌مدار، تلقی «تقابل دین و دنیا» است. چقدر مقاله و تحقیق و بحث علمی و... لازم است تا جا بیفتد که تعارضی بین دین و دنیا وجود ندارد. اما فاطمیه این تعارض را با پیام‌های خودش به زیبایی حل می‌کند.

نتیجه این تلقی، چیزی نخواهد بود جز اینکه دینداران در عرصه دنیا سستی بخرج دهند و دنیا و ثروت آن را صهیونیست‌ها بالا بکشند. اتفاقی که امروز شاهد آن هستیم. آسیب‌های دیگر این تلقی چیست؟

در افکار عمومی جامعه امروز ما، بین معنوی بودن و پولدار بودن به صورت ناخودآگاه یک تعارضی حس می‌شود. انگار جامعه بر نمی‌تابد که کسی هم اهل معنویت باشد و هم ثروتمند. ثروت و معنویت چه رابطه‌ای با هم دارند؟ برای حل این تعارض چگونه می‌توانیم از فاطمیه درس بگیریم؟ چرا حضرت زهرا(س) بر روی مسئله فدک پافشاری کردند؟

شاید یکی از پیام‌های مهم فاطمیه این بود که معنویت (که حضرت زهرا در معنویت بی‌نظیر بودند) و ثروت (که حضرت زهرا(س) مالک فدک بودند) قابل جمع است و ثروت می‌تواند رساننده انسان به خدا و سلاحی باشد علیه ظلم و جور. و این عدم تعارض به راستی چگونه است؟ و آیا در اسلام راهکاری برای

این بحث مشخص شده است یا خیر؟

فهرست

جلسه ۱

فاطمیه، دین و ثروت

- فاطمیه مقدمه قیام ولی عصر (ع)
- بی‌معنایی تقابل دین و دنیا
- عدم تعارض معنویت و ثروت
- غصب فدک، سوء استفاده‌ای از تعارض ثروت و معنویت
- فدک و حساسیت مالی آن
- جهاد با اموال

جلسه ۲

معنویت، ثروت و برخوردها

- کمبودهای شخصیتی، عامل خراب کردن دین
- انسانهای نامتعادل
- افراطها و تفریطها
- برخورد نامتعادل با ثروت
- ثروت بدبختی نمی آورد
- تمکن مالی معصومین (ع)
- تعارض موهوم ثروت و معنویت

غم معنوی

(فاطمیه بزرگ تهران - رمضان ۸۵ - ۶ جلسه)

معرفی بحث

همین طور که شادی‌ها مراتب دارند، غم‌ها هم مراتب دارند. برخی شادی‌ها نشاط آور هستند و برخی افسرده‌کننده. غم‌ها هم همین‌طور. غم‌های دنیایی باعث افسردگی انسان می‌شوند، اما همه غم‌ها بد نیستند. غم خوب هم داریم. غم خوب، چه ویژگی‌هایی دارد؟ و چرا خوب است؟ نمونه‌های آن چیست؟ چگونه می‌توان از غم دنیایی به غم زیبای معنوی راه پیدا کرد؟ داشتن غم معنوی چه فوایدی دارد؟ غم معنوی چگونه زندگی را شیرین‌تر می‌کند؟

فهرست

جلسه ۱

ارتباط با خدا قطع ارتباط با عالم

- رابطه با خدا جمع الجمع همه لذائذ
- محبت خدا در امر و نهی اوست
- قطع رابطه با همه عالم
- نماز تمرین قطع ارتباط
- بدبختی‌های ما در ارتباطمان با دنیا

جلسه ۲

غم معنوی

- شادی خوب و شادی بد
- عوامل شادی
- به دنبال شادی برتر
- حزن مؤمنین

جلسه ۳

غم دنیایی

- موانع رسیدن به حزن معنوی
- غم‌های بد دنیایی
- ریشه غم‌های دنیوی
- راه حل گذر از این غم
- شادی برتر (شادی معنوی)

جلسه ۴

عبور از غم دنیایی به غم معنوی

● شادی بدتر، غم‌های بدتر

● عبور از غم دنیایی به غم خدایی

○ ۱. عوض کردن نگاه (تفکر عمیق و فیلسوفانه)

○ ۲. تنهایی که بعد از مشکلات حاصل می‌شود

○ ۳. فایده غم‌های دنیایی

جلسه ۵

آثار و عوامل غم معنوی (۱)

- غم معنوی مانع ورود بدی‌ها به قلب
- از بین برنده‌ی هوس‌ها است
- عوامل حزن معنوی
 - ۱. تنهایی انسان
 - ۲. محبت

جلسه ۶

آثار و عوامل غم معنوی (۲)

- در صحنه اعتقادات، توحید است
- در صحنه عمل، اخلاص است
- در صحنه دل، محبت است
- خود دنیا
- معصیت و طاعت

زندگی شاد

(حرم مطهر امام رضا(ع) - مسجد گوهرشاد - سال ۸۴ - ۳ جلسه)

معرفی بحث

می‌گویند که دین شما دین غم و گریه و اندوه است، آیا به راستی این گونه است؟ و در دین ما تشویقی نسبت به زندگی با نشاط و شاد نشده است؟ آیا اهل ایمان روحیه‌ای خمود و خموش دارند یا با نشاط و سرزنده‌اند؟ و اساساً شادی از چه نشأت می‌گیرد؟ و برای زندگی شادتر چه باید کرد؟ راههای مقابله با ناشادی چیست؟ و نقش شیطان در القاء کینه و غمگینی چیست؟

فهرست

جلسه ۱

کسی که شاد است شکر می کند

- شکر خدا در نعمتهای عمومی
- شکر خدا ولو در سختی
- گریه همراه با معرفت

جلسه ۲

شادی در زندگی

- هدف شیطان القاء بی نشاطی
- ائمه مایه آرامش خاطر
- عنصر اول شادی = آرامش
- دین ما دین شادی
- گریه با محبت

جلسه ۳

اهل ایمان و شادی

- مؤمن شاد است
- قضاوت درباره اهل ایمان
- فخر فروشی برای خدا
- عبدالله بودن
- دل از فخر دنیا خالی کردن
- محبت حسین (ع)

مناجات در اعیاد

(مسجد دانشگاه تهران - نیمه شعبان ۸۱ - یک جلسه)

معرفی بحث

در اعیاد بزرگ اسلامی ما، دعاهاى زیادى از معصومین وارد شده است. سفارش به دعا در اعیاد، این پرسش را در ذهن انسان به وجود می‌آورد که ربط بین مناجات و اعیاد چیست؟ و آیا شادی عید با غم معنوی‌ای که در بسیاری از دعاها وجود دارد، منافات پیدا نمی‌کند؟ به عنوان مثال در نیمه شعبان، که از بزرگترین اعیاد ما است، سفارش ویژه به خواندن دعای کمیل شده است. بین اشک دعای کمیل و شادی جشن نیمه شعبان چه ارتباط و تناسبی وجود دارد؟

فهرست

- جمع جشن و عبادت
- شادی با غم
- اراده‌ای فوق اراده ما
- تکبر مانع توکل
- اعتماد به خدا
- حدیث عنوان بصری
- دعای کمیل و اعیاد (نیمه شعبان)

نقش پنهان زن (۱)

(هیئت محبین اهلبیت (ع) - میلاد حضرت زهرا (س) - روز زن - سال ۸۵ - یک جلسه)

معرفی بحث

رسول خدا (ص) در مورد حضرت زهرا (س) بارها فرموده‌اند: «پدرش به فدایش باد». پیامبری که همه عالم باید فدایش بشوند، می‌فرماید من فدای فاطمه بشوم. در روایت دارد که سرّ شب قدر، فاطمه زهرا (س) است. چه چیزی پشت پرده غیب هست که حضرت زهرا (س) چنین جایگاهی پیدا می‌کند؟ سرّ و باطن این جایگاه و مقام بلند حضرت زهرا (س) چیست؟ و آیا ایشان در این زمینه، حرفی یا پیامی برای دیگر زنان عالم و یا حتی برای مردان عالم دارند، یا خیر؟ اگر حضرت زهرا (س) برای ما و خصوصاً زنان ما می‌توانند الگو باشند، از چه جهتی الگو هستند؟

امام فرمودند: معرفی احکام بدون توضیح ابعاد عرفانی آن خیانت به احکام اسلامی است. ابعاد عرفانی حجاب چیست؟

فهرست

- جلوه‌هایی از مقام حضرت زهرا (س)
 - حضرت زهرا (س) حجت خداست
 - سه شب قدر حضرت فاطمه (س) است
 - نقش بالای حضرت زهرا (س) در هستی، بدون داشتن مسئولیت

اجتماعی

● نقش پنهان حضرت زهرا(س)

- سرّی و پنهان بودن نقش حضرت
- خانم‌ها بروند سراغ نقش‌های پنهان

● بعد عرفانی نقش‌های پنهان

- نقش پنهان هدیه خداوند به زنها
- خانم‌ها به نقش پنهان عشق بورزند

● ذکر فضائل حضرت خدیجه(س)

نقش پنهان زن (۲)

(هیئت محبین اهل بیت (ع) - میلاد حضرت زینب (س) - سال ۸۵ -

یک جلسه)

معرفی بحث

خیلی گفته می‌شود که زنان ما باید از زنان بلندمرتبه‌ای مثل زینب کبری (س) الگو بگیرند. اما اگر کسی بخواهد واقعاً از زینب الگو بگیرد، مهم‌ترین الگویی که می‌تواند از ایشان بگیرد، چیست؟ امروزه زینبی بودن برای زنان به چه معنایی است؟

قیام اباعبدالله الحسین (ع) یک قیام مردانه و زنانه بود. قیام کربلا دو قسمت می‌شود: بخش حسینی و بخش زینبی. در بخش حسینی، زینب (س) در سایه قرار دارد و در بخش زینبی، حسین (ع) در سایه قرار دارد. نقش‌های حضرت زینب (س) در هر کدام از این دو بخش، چه پیام و الگویی برای زنان دارد؟ خدا تقسیم نقش کرده است، اساساً و نوعاً به زنان نقش‌هایی را خدا داده است که هر چند حساس‌تر است، اما جلوه اجتماعی کمتری دارد. زینبی بودن یعنی زن بودن، پرده‌نشین بودن و در پرده‌نشینی بالاترین نقش‌ها را ایفا کردن.

فهرست

• زینب (س) رکن دوم کربلا

○ زینب محور مصائب کربلا

○ اجر مضاعف زینب کبری (س)

- زنان همراه زینب و نقش بلند آنان
- قیام کربلا؛ بخش زینبی و بخش حسینی (ع)
- **نقش زنان، حساس تر اما پنهان است**
- چرا نقش زنان در عرصه‌های اجتماعی نمایان نیست؟
- تلاش برای دادن نقش‌های نمایان به زن و نتایج آن
- زینب (س) و نقش پنهان او
- **ظلم دنیای مدرن به زن**

شاید به این دلیل، حضرت معصومه(س) ازدواج نکردند

(هیئت محبین اهل بیت(ع) - شهادت حضرت معصومه(س) - سال ۸۵
- یک جلسه)

معرفی بحث

شاید شنیده باشید که حضرت فاطمه معصومه(س) ازدواج نکردند. حال سؤال این است که علت یا علت‌های اساسی این کار چیست؟ و اساساً چه پیام‌هایی دارد؟ و چگونه می‌توان از این کار الگوگیری کرد؟

فهرست

- علت ازدواج نکردن حضرت معصومه(س)
- تأمل در ازدواج‌های ائمه
- تحلیل عقلی عدم ازدواج
- تبعیت زن از شوهر
- مردستیزی و مردگریزی
- سرپرستی مردان بر زنان و حفظ این حق
- حق و صبر
- ارزش بلند صبر
- علت دیگر عدم ازدواج دختران امام کاظم(ع)

عاطفه، امتیاز زن

(وزارت ارشاد – مجتمع رسول مهر – روز ولادت حضرت زهرا(س))

معرفی بحث

- آیا این درست است که زن احساساتی است؟ آیا این درست است که زن احساساتش بر عقلش غلبه دارد؟ آیا این درست است که زنان بیشتر از مردان احساساتی هستند؟
- و حتی باید پرسید: احساساتی بودن علامت چیست؟ آیا احساساتی بودن یک انسان، امتیاز او محسوب می‌شود، یا علامت نقص روحی، یا نقص عقل او است؟ آیا احساساتی بودن را باید پنهان کرد؟ باید کنترل کرد؟ باید پرورش داد؟ یا باید آن را تعدیل کرد؟ با احساسات خودمان چگونه برخورد کنیم؟

فهرست

- زن موجودی احساساتی
- احساساتی بودن امتیاز یا نقص؟
- احساساتی بودن علامت چیست؟
- معنای عقل
- کنترل احساسات
- نحوه برخورد با احساسات

زن و نیاز به سرپرست

**(هیئت محبین اهل بیت (ع) - شهادت حضرت معصومه (س) - سال ۸۶
- یک جلسه)**

معرفی بحث

بحث حاضر که در سالگرد شهادت حضرت معصومه (س)، ایراد شده است، گرچه شامل تکرار و خلاصه کوتاهی از بحث «شاید به این دلیل، حضرت معصومه ازدواج نکردند» می باشد، اما به جهت برخی نکات جدید، از حذف آن از مجموعه حاضر خودداری کردیم.

اینکه چرا حضرت معصومه (س) ازدواج نکردند، بیشتر بررسی شد. اما آیا در پشت این قضیه حکمت‌های دیگری هم نهفته است که با تعمق بیشتر قابل دریافت باشد؟ اهمیت خانواده در اسلام چقدر است؟ ریاست و محبت چه جایگاهی در خانواده دارند؟

فهرست

- مروری بر بحث سال گذشته
- مرد، سرپرست و رئیس زن، در زندگی مشترک
- سرپرست نداشتن زن، ریشه بدحجابی
 - ۱. تحلیل علت بدحجابی و آسیب‌های آن
 - ۲. آفت ریاست‌زدایی از مرد
 - ۳. بهترین راه ترویج حجاب
 - ۴. ریاست و محبت؛ نقش مرد

○ ۵. اهمیت خانواده در اسلام

- روضه حضرت رباب
- علت عدم ازدواج حضرت معصومه (س)
- ریاست مرد در خانواده
- ریاست و محبت

اهمیت نقش‌پذیری در دنیا

**(هیئت محبین اهل بیت (ع) - میلاد حضرت زهرا - سال ۸۷ - یک
جلسه)**

معرفی بحث

هر کس در این دنیا نقشی دارد، که خداوند عالم برای او تعیین کرده است. خبر داشتن از نقش خویش در عالم، چه ضرورتی دارد؟ چگونه نقش خودمان را در این دنیا پیدا کنیم؟ آیا می‌توانیم نقش خود را عوض کنیم؟ ما در عین حال که باید با تلاش و توکل در صدد رسیدن به مقاصد دنیوی و اخروی خود باشیم، اما بی‌شک خدای این جهان برای تک تک ما نقشی را در این جهان زده است که قانع نبودن و مطلع نبودن نسبت به آن مشکلاتی را پیش می‌آورد.

فهرست

- هر کسی در این دنیا نقشی دارد
- ضرورت شناخت نقش خود
- خارج شدن از نقش خویش
- شناخت نقش، مبنای عمل ما در دنیا
- چگونه نقش خودمان را پیدا کنیم؟
- رفتار انسان عامل موثر در خلل یا بهبود نقش
- نقش پدر و مادر در تعیین نقش فرزندان توسط خداوند
- نقش ویژه حضرت زهرا (س) در عالم

فاطمه (س)؛ محبوبیت یا مظلومیت

(هیئت محبین اهل بیت (ع) - فاطمیه اول سال ۸۷ - ۳ جلسه)

معرفی بحث

امروزه، به براساس آیه «قل لا اسئلكم علیه اجراً الا الموده فی القربى» نوایی ما را به محبت به اهل بیت فرا می خواند که بی شک چونان آیات دیگر اسراری در خود نهفته دارد که یکی از نتایج ارزنده این فراخوان همدلی و همراهی است که بین طوائف مسلمانان به خصوص در رابطه با حضرت زهرا مطرح می باشد و ما معتقدیم بیش از آنکه بر «مظلومیت به حق» زهرای مرضیه تأکید کنیم، به خاطر شرایط جهانی و داخلی بسی با ارزش تر است که بر «محبت نسبت به او» تأکید بورزیم که این خود حلقه‌ی وصلی بین تمام مسلمانان خواهد بود و شاید اساساً آن چیزی باشد که اهل بیت (ع) در گفتار و عمل خود از ما خواسته‌اند.

فهرست

جلسه ۱

محبوبیت حضرت زهرا(س) راز همدلی شیعه و سنی

- شعارها، اهداف و آرمانهای فاطمیه
- تأثیرگذاری محبوبیت بیشتر از مظلومیت است
- اولویت «محبوبیت» حضرت زهرا(س) نسبت به «مظلومیت» ایشان
 - ۱. در جامعه جهانی
 - ۲. در جهان اسلام
 - ۳. در جان ما
 - ۴. در جامعه شیعی و مؤمنانه ما
- محبوبیت آغازی مستحکم
- محبوبیت عامل وحدت شیعه و سنی
- تأکید دین بر محبوبیت ایشان(س)
- تهذیب نفس راه تحصیل محبت
- فاطمه(س) در نقش مادر ما

جلسه ۲

نقش «محبوبیت» حضرت زهرا(س) در اصلاح «ما» و جامعه «ما»

● نقش «محبوبیت» ایشان در اصلاح جامعه شیعی

○ ۱. اصلاح رفتار و منش زنان جامعه

○ ۲. بالا رفتن سطح معنوی زنان

○ ۳. بالا رفتن اقتدار جامعه

● نقش «محبوبیت» ایشان در اصلاح جان ما

جلسه ۳

علت اولویت «محبوبیت» حضرت زهرا(س) نسبت به «مظلومیت» ایشان

- نگاهی مقایسه‌ای به فاطمیه و عاشورا
- علت اولویت «محبوبیت» در جامعه جهانی
- علت اولویت «محبوبیت» در جهان اسلام
- علت اولویت «محبوبیت» در جامعه شیعیان
- علت اولویت «محبوبیت» در جان ما
- آداب محبوبیت حضرت زهرا(س)

دعا، لحظه آزادی و انتخاب

(هیئت محبین اهل بیت (ع) - شب اول رجب سال ۸۵ - یک جلسه)

معرفی بحث

ما انسان‌ها همیشه آزاد نیستیم و همیشه امکان یا فرصت انتخاب نیست. انسانهای موفق از غیر موفق آنگاه تمیز داده می‌شوند که از لحظات آزادی، حسن استفاده را بکنند و سعی کنند بهترین را برگزینند. زیرا بعضی مسائل بدست ما نیست و ما در آن‌ها مجبوریم. ائمه ما نیز سفارش می‌کردند که ما در لحظه‌های آزادی و انتخاب مواظبت کنیم و انتخابی صحیح داشته باشیم. بیشترین آزادی ما در چه لحظه‌هایی است؟ چگونه از این لحظه‌ها خوب بهره‌برداری کنیم؟

فهرست

- دعا مغز عبادت
- جبر و آزادی
- اجبار در بعضی امور
- تأسف بر لحظات جبری
- مواظبت بر لحظات آزادی
- تذکر بر لحظات آزادی
- امید در دعا

علت تاریخی احترام به سادات

(هیئت محبین اهلبیت(ع) – سالگرد ورود حضرت معصومه به قم –

سال ۸۵ – یک جلسه)

معرفی بحث

احترام به سادات و امام زادگان مسأله‌ای مسلم و برخاسته از سفارش پیامبر می‌باشد و ما ایرانیان در این مسأله گوی سبقت داشته‌ایم. حال این سؤال مطرح است که اولاً فواید و آثار فردی و اجتماعی این حرمت چیست؟ ثانیاً غیر از سفارش پیامبر، این همه احترام چه دلیلی دارد؟ ما غیر از اطاعت از پیامبر، به چه انگیزه‌های این همه احترام بگذاریم؟

فهرست

علت حداقلی احترام به سادات

• آثار احترام به سادات

○ ۱. آثار فردی

○ ۲. آثار اجتماعی

• احترام به سادات در خمس

• علت احترام به سادات

○ ۱. زجری که سادات برای دین کشیدند

○ ۲. نقش سادات در تبلیغ دین

جبرهای نامرئی

(هیئت محبین - فاطمیه اول - سال ۸۵ - ۳ جلسه)

معرفی بحث

برده داری در قدیم الایام کاملاً آشکار بود و پادشاهانی که انسانها را به بند می کشیدند مشخص بودند، اما در زمان ما نظامها و ساختارهایی وجود دارند که با ترفندهای گوناگون که در ظاهری خوش رنگ و لعاب پنهان شده است، انسانها را به بند کشیده اند و این برده گی به مراتب مخرب تر از بردگی های قدیم بود.

این جبرهای مرئی و نامرئی کدامند؟ ریشه ها و بنیادهای آن چیست؟ نظام غرب چه نقشی در این بین دارد؟ و راههای مقابله با آن کدامند؟ آیا تفاوت جامعه مهدوی با جوامع غربی، فقط در هدف است، یا به روش نیز برمی گردد؟

فهرست

جلسه ۱

جبرهای مرئی و نامرئی

- تفاوت هدفهای جوامع
- تفاوت روش جامعه ما با دیگر جوامع
- روش اجبارهای نامرئی و مرئی
- زورهای نامرئی
- تبلیغات؛ راه برده کشی
- هدف و روش در نظام غربی
- اهمیت روش در نظام غربی
- فرق علی و غاصبین در روش
- مبارزه فاطمه با روش غیر علوی
- روش علوی
- فرق کربلا و فاطمیه
- علی (ع) زور نمی گوید

جلسه ۲

نظام غربی و اسارت انسانیت

- مضرات روشنفکری ضد دینی
- آزادی غربی
- در بین هر سخن باطلی، حقی هم هست
- جلوه باطل آزادی در غرب
- جبرهای نامرئی؛ در بند کشیدن روح
- نظام غربی پرورش دهنده حیوان
- پایه‌های جبرهای نامرئی
 - ۱. ترس
 - ۲. شهوت
- حکومت مهدوی؛ حکومت آزادی

جلسه ۳

فاطمیه در مقابل تعدی گری و ظلم

- فاطمیه در مقابل تعدی گری
- ظلم نکردن یعنی چه؟
- رسیدن به هدف، با هر وسیله‌ای!!
- جبرهای نامرئی در صدر اسلام
- هدف مقدس با روش ظالمانه
- نظام حقوقی، اقتصادی و فرهنگی غرب
- فاطمیه تقابل دو روش
- معنای حقیقی ظلم پذیری
- مضرات تشویق و تنبیه فوری

علاقه به متفاوت بودن

(هیئت محبین اهل بیت (ع) - سالگرد شهید چمران - سال ۸۷ - یک
جلسه)

معرفی بحث

در دوران نوجوانی و جوانی تمایلی در دل انسان سوسو می‌زند؛ و گاهی به یک آرزو تبدیل می‌شود. این تمایل و آرزو هم می‌تواند منشأ شقاوت انسان بشود، اگر با آن بد برخورد کنیم؛ و هم می‌تواند منشأ سعادت انسان بشود، اگر درست با آن برخورد کنیم. این تمایل در شکل‌گیری زندگی انسان می‌تواند بسیار مؤثر باشد؛ و آرزوی بسیار مهمی است، و نباید به آن بی‌اعتنایی کرد. این آرزو، چیزی نیست جز علاقه به «متفاوت بودن». چگونه این آرزو را پرورش بدهیم که منشأ سعادت ما بشود؟ چرا متفاوت بودن مهم است، و چگونه متفاوت باشیم؟

فهرست

- یک تمایل ویژه در دوران جوانی
- اوج متفاوت بودن
- چمران، انسانی متفاوت
- مستقل بودن، مقدمه متفاوت شدن
- متفاوت نبودن انسان‌های متفاوت

بدل‌های حق طلبی

(بیت رهبری، شب هشتم محرم، اسفند ۸۱)

معرفی بحث

دو مشکل بر سر راه حق طلبی قرار دارد. که کربلا این دو مشکل را برای ما حل کرده است. مشکل اولی که سر راه حق طلبی وجود دارد، فریبی است که خصوصاً اخیراً مردم عالم در این باره خورده‌اند. و آن پیشنهاد حق خود طلبی بجای حق طلبی است. و مشکل دوم، خطرناک جلوه دادن حق طلب است. این مشکلات دقیقاً چیستند؟ و چگونه برطرف می‌شوند؟

فهرست

مشکلات سر راه حق طلبی

• ۱. جایگزین شدن خودخواهی بجای حق طلبی

○ تفاوت حق طلب با حق خود طلب

○ ذلت پذیری حق خود طلبی

○ قدرت ناشی از حق طلبی

○ طمع دشمن در انسان‌ها حق خود طلب

○ ترس دشمن از انسان‌های حق طلب

○ حق طلبی عاشق پرور است

• ۲. خطرناک معرفی کردن حق طلب

○ ۱. حق دو نوع صبر در انسان تولید می‌کند

- ۲. قوام باطل به آمیختگی آن با حق است
- ۳. امام حسین (ع)، رسواگر منافقان پای رکاب امیرالمؤمنین (ع)

ریزش‌ها و رویش‌ها

(بیت رهبری - شب عاشورا - فروردین ۸۱)

معرفی بحث

کربلا یک امتحان بزرگ بود که باعث ریزش و رویش بسیاری از مؤمنین ضعیف شد. ریزش و رویش، از مهمترین ویژگی‌های امتحان‌های الهی است. ریزش خطر مهمی است که در امتحان‌ها مؤمنین ضعیف را تهدید می‌کند. چه کار کنیم که در امتحان‌ها از مؤمنینی که ریزش می‌کنند نباشیم؟ راه پیشگیری چیست؟

هر جامعه اسلامی، یک مشکل بسیار بزرگی دارد، که امتحان‌ها و فتنه‌های الهی، این مشکل را حل می‌کند. آن مشکل چیست؟ و چگونه حل می‌شود؟

فهرست

- کربلا، تجلی‌گاه ریزش‌ها و رویش‌ها
 - ریزش مؤمنین ضعیف در کربلا
 - رویش مؤمنین ضعیف در کربلا
- شب عاشورا، شب امتحان
 - مشکل مهم جامعه اسلامی
 - امتحان‌ها و فتنه‌ها این مشکل را حل می‌کند
 - آدم‌های بد را رسوا می‌کند
 - آدم‌های خوب و غریب را نمایان می‌کند

○ خوبی فتنه به معنای افتادن در آن نیست

○ امتحان‌های امام حسین در شب عاشورا

● روضه حضرت عباس (ع)

باید علی(ع) را «باور» کنیم

(مسجد حضرت امیرالمؤمنین(ع) – میلاد حضرت امیرالمؤمنین(ع) –

سال ۸۷)

معرفی بحث

- یکی از شعب ایمان، ایمان به فضایل اولیای خدا و به ویژه امیرالمؤمنین(ع) است. برخی از فضایل امیرالمؤمنین(ع)، دانستنی است. اما برخی از فضایل آن حضرت را باید «باور» کرد، باید ایمان آورد. چه چیزی مانع می‌شود ما فضایل اولیای خدا را باور نکنیم؟
- باور کردن فضایل اولیای خدا برای ما چه فوایدی دارد؟ باور کردن فضایل امیرالمؤمنین به چه درد ما می‌خورد؟ کدام درد ما را درمان می‌کند؟
- بالاترین نشانه‌ها برای ایمان آوردن و باور کردن فضیلت امیرالمؤمنین چیست؟
- چرا هر کسی علی(ع) را شناسد، دین را شناخته است؟

فهرست

- ایمان به فضائل اولیاء خدا یکی از شعب ایمان
- اقسام فضائل امیرالمؤمنین علی(ع)
 - دانستنی
 - باورکردنی
- فواید باور کردن فضائل اولیاء خدا
 - تواضع و تسلیم

○ بالا رفتن محبت اولیاء خدا در دل

○ کنار رفتن رذالت‌ها

● نشانه‌های فضیلت امیرالمؤمنین علی (ع)

● تحلیل برخی فضائل امیرالمؤمنین علی (ع)

○ فضائل امیرالمؤمنین علی (ع) را باور کنیم

○ بیدار شدن با محبت امیرالمؤمنین علی (ع)

طغیان

(مشهد مقدس - هیئت علمدار - رمضان ۸۶)

معرفی بحث

احساس استغناء و بی‌نیازی، از شایع‌ترین و در عین حال پرضررترین احساس‌هایی است که در میان اکثر ما انسان‌ها به وجود می‌آید. به حدی که فلسفه بسیاری از بلاهای مادی و معنوی که از سوی خداوند متعال بر ما نازل می‌شود، برطرف کردن همین احساس است. اگر این احساس را به خوبی بشناسیم و راه‌های کنترل آن را یاد بگیریم و به کار بندیم، خودمان را از بخش عمده‌ای از بلاها مادی و معنوی نجات داده‌ایم. یا خودت باید این حس را کنترل کنی، یا خدا با بلا آن را کنترل می‌کند. این سنت خدا است. یا باید بلا بیاید جلوی طغیان را بگیرد یا با محبت یک شب راه صد ساله را طی کرد. اثر قرآن و روضه سیدالشهداء در رفع طغیان چگونه است؟...

فهرست

- اهمیت فوق‌العاده آیه ۶ و ۷ سوره «علق»
- فلسفه سختی‌های دنیا در ارتباط با آیه فوق
- طغیان ثمره استغنا
- چرا خداوند توفیق عبادت را از مؤمن می‌گیرد و مؤمن مبتلی به انجام گناه می‌شود؟
- ابزار خداوند برای جلوگیری از طغیان بندگان؟

○ ۱. گرفتاری و بلا

○ ۲. گناه

● ابزار ما برای مبارزه با طغیان خودمان؟

○ ۱. معرفت

○ ۲. محبت

● اثر قرآن در رفع طغیان

● اثر روضه سیدالشهداء در رفع طغیان

اگر فقط لذت بخواهیم؟

(حرم مطهر امام رضا(ع) - میلاد امام رضا(ع) - سال ۸۲)

معرفی بحث

اگر کسی دنبال کمال و سعادت نباشد، بلکه فقط دنبال «لذت بردن» باشد، به چه دلیلی باید دینداری کند؟ اگر از طرفداران محکم لذت هستید، و فکر می‌کنید که دین می‌خواهد جلوی لذت بردن شما در این دنیا را بگیرد، زود قضاوت نکنید. خداوند متعال حکیم‌تر از آن است که خواسته‌ای را در وجود انسان بگذارد، اما از انسان بخواهد که به آن خواسته بی‌توجهی کند. این جلسه را بشنوید، تا ببینید که دین هم طرفدار لذت بردن شما است.

فهرست

- روش امام رضا(ع) در مناظره
 - یاد گرفتن این روش‌ها چه فایده‌ای برای ما دارد؟
- روش برخورد با یک لذت‌پرست مطلق
- انسانها به دنبال لذت هستند اما...
- تطابق لذت‌پرستی با دین‌داری
- توجه خدا به لذت‌خواهی ما

همه نیازهای ما

(حرم مطهر امام رضا(ع) - میلاد امام رضا(ع) - سال ۸۱)

معرفی بحث

روزی از روزها، در روزگاران نه چندان دور، عده‌ای از دانشمندان قصه‌ما، تصمیم گرفتند نیازها و احتیاجات یک طفل شیرخواره را از جهت علمی بررسی کنند. بعد از سالیان دراز تحقیق و مطالعه بر روی هزاران کودک، آنها مشاهده کردند که یک طفل شیرخواره، بیش از ۱۰۰۰ گونه احتیاج دارد؛ احتیاجات جسمی، روحی، فکری و... که برای برطرف کردن هر بخشی از آنها، نیاز به متخصصین و مشاورین رشته‌های مختلف و همچنین امکانات متنوعی بود. وارثان و ادامه‌دهنده‌گان راه این گروه تحقیقاتی که احساس می‌کردند خیلی از نظر علمی پیشرفت کرده‌اند، بالاخره به این نتیجه رسیدند، که یک طفل شیرخواره، در واقع یک چیز بیشتر نمی‌خواهد و آن «مادر» است... و داستان غم‌انگیز ما انسان‌ها در زندگی فردی و اجتماعی‌مان همین است...

فهرست

- ولایت مهم‌ترین موضوع که امام رضا(ع) در جریان «سلسله الذهب» مطرح فرمودند
 - تقاضای ظهور امام زمان(عج) تقاضای تحقق امامت و ولایت
- نتایج یک تحقیقات گسترده درباره نیازهای انسان
 - ولایت تأمین کننده همه نیازهای ما
- اولی بودن امام بر انسانها (معنای ولایت داشتن امام)

- لزوم اضطرار به امام زمان (عج)
- داستان جلودی
- درخواست حاجت از امام رضا (ع)

موضوع: همه نیازهای ما

معنویت شاد شهیدان

(قم - یادواره شهدای کربلای ۵ - سال ۸۱)

معرفی بحث

این بحث از مباحث زیبایی است که به رابطه معنویت و جنگ می‌پردازد اینک عوامل معنویت در جنگ چه بود؟ و چگونه برای شهدا گریه کنیم؟...

فهرست

- ۱. رابطه معنویت و جنگ چه بوده است و اشتباهی که معمولاً در این زمینه رخ می‌دهد چیست؟
 - ۱. معنویتی که جنگ، محصول آن بود
 - ۲. معنویتی که محصول جنگ بود
- عامل معنویت جنگ
 - ۱. سختی‌ها و تلخی‌های جنگ
 - ۲. تفکر و تدبیر
- تجلی معنویت در جبهه‌ها
 - ۱. زیارت عاشوارا، مناجات، نماز شب و ...
 - ۲. شوخی‌ها و مزاح‌ها
- ۲. چگونه برای شهدا گریه کنیم؟

ارزش پدر بودن

(تهران - هیئت محبین حضرت زهرا(س) - ۱۳ رجب، میلاد

امیرالمؤمنین(ع) - سال ۸۷ - یک جلسه)

معرفی بحث

جایگاه پدر در خانواده کجاست؟ چرا خداوند در بسیاری از احکام نقش بزرگی برای پدر قائل شده است؟ تقویت حرمت پدر در خانواده چه فوایدی دارد؟ آیا محبت مادر بالاتر است یا پدر؟ اینها سئوالات کلیدی‌ای است که پاسخ آنها حل بسیاری از مشکلات جامعه را حل خواهد کرد. هر قدر جایگاه پدر در خانواده‌ها و جامعه تقویت بشود در واقع پایگاه ولایت مستحکم خواهد شد...

فهرست

- **ضرورت تقویت پایگاه پدر خانواده‌ها**
 - استحکام پایگاه ولایت
 - کم شدن ظلم در خانواده‌ها
- **جایگاه پدر در احکام اسلام**
- **قرآن محبت یک پدر به فرزندش را مثال می‌زند**
- **محبت کردن به مادر و شناخت محبت پدر به فرزند**
- **پنهان بودن محبت پدر نسبت به محبت مادر**
- **محبت پدرانه امیرالمؤمنین(ع) و امام زمان(ع) به ما**
- **فایده اصلی بالا رفتن حرمت پدران در جامعه**
 - راحت می‌شود درباره اهل بیت(ع) محبت کرد

• محبت امام را نسبت به خودمان باور کنیم

موضوع: ارزش پدر بودن